

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek

Jaarverslag 2021

PO 2813

Stichting Samenwerkingsverband
Passend Onderwijs Rijnstreek

te Alphen aan den Rijn

Postadres

Postbus 2032
2400 CA
Alphen aan den Rijn

Bezoekadres

Henry Dunantweg 11
2402 NM
Alphen aan den Rijn

T 0172 41 87 59

W www.swvrijnstreek.nl

E info@swvrijnstreek.nl

Inhoudsopgave

	<u>Pagina</u>
<u>Bestuursverslag</u>	
Voorwoord	4
1. Inleiding	6
2. Algemene informatie	6
2.1 Missie en visie	6
2.2 Organisatiestructuur	7
3. Personeelsbeleid en formatie	14
4. Kernactiviteiten en ontwikkelingen	17
5. Inzet ondersteuningsmiddelen	21
6. Leerlingaantallen/deelnamepercentages	27
7. Financieel beleid	33
8. Continuïteitsparagraaf	43
9. Verslag toezichthoudend orgaan	52
10. Kengetallen	57
<u>Jaarrekening</u>	
Balans per 31 december 2021	
Staat van baten en lasten 2021	
Kasstroomoverzicht 2021	
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
Bestemming van het resultaat	
Gebeurtenissen na balansdatum	
Verbonden partijen	
Verantwoording subsidies	
WNT-Verantwoording 2021	
Gegevens over de rechtspersoon	
Ondertekening door bestuurders en Raad van Toezicht	
<u>Overige gegevens</u>	
Statutaire bestemming van het resultaat	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
<u>Bijlagen</u>	
OCW-bijlage	

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek

Bestuursverslag 2021

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag 2021 van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek (PO 2813).

Na het roerige jaar 2020 was ook 2021 een uitdagend jaar. Voor de wereld, voor het onderwijs en zo ook voor onze kleine organisatie. Toenemende werkdruk, vaccinatie, 25 verbeterpunten passend onderwijs, druk op kwaliteitszorg, thuiswerken, geïsoleerde gezinnen, personeelstekorten, kinderen minder in beeld, aanbesteding jeugdzorg, quarantaine, beleidsplan Jeugd, delta-variant, booster, online-onderwijs, cohorten, etc. etc. Zomaar een aantal woorden en begrippen die de omgevingsfactoren voor Passend Onderwijs hebben bepaald in 2021.

De statistieken laten op zich niet veel bijzonderheden zien, het waren vooral de randvoorwaarden en omgevingsfactoren die bijzonder waren.

Vrijwel alle deelnemende besturen geven aan dat de Corona-periode druk heeft gezet op de kwaliteitszorg van de scholen. De meeste scholen hebben veel extra werk verricht bovenop het vaste aanbod aan Passend Onderwijs om kwetsbare leerlingen te ondersteunen. Scholen en besturen geven aan ernstige zorgen te hebben over de problematieken bij Jeugdhulp in de gemeenten. Vooral rondom het kwetsbare kind. Op de meeste scholen is de basisondersteuning goed op orde en zijn leerlingen in beeld.

De kleine organisatie van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek kreeg in 2020 te maken met een interim directeur-bestuurder en in maart 2021 met een nieuwe directeur-bestuurder. Ook kwam er – na vele jaren van krimp van de organisatie – in 2021 een nieuwe onderwijsspecialist bij het team.

Het expertise-team van het Samenwerkingsverband ervaart – net als de scholen - verhoogde werkdruk. Niet alleen is er een lichte stijging van verwijzingen naar het speciaal onderwijs ook de kwaliteit van aanvragen voor toelaatbaarheidsverklaringen vergen meer tijd dan voorheen. Landelijk zien we dat kwaliteitszorg onder druk is komen te staan tijdens de lockdowns en online onderwijs. Door de wachtlijsten bij jeugdhulp zijn leerlingen soms minder goed in beeld of wachten lang op behandeling. Dit staat Passend Onderwijs soms in de weg. Hiermee worden ouders, deelnemende scholen en het expertise team van het Samenwerkingsverband voor uitdagende situaties gesteld. Door groeiende personeelstekorten is plaatsing op een school voor Speciaal Onderwijs of een bijzondere voorziening bemoeilijkt. Door al deze ontwikkelingen is een echt passende plaatsing van een leerling met een bijzondere ondersteuningsbehoefte steeds complexer geworden. Het dekkend netwerk Passend Onderwijs Rijnstreek staat in toenemende mate onder druk. De behoefte aan ondersteuning en adviestaken groeit.

Omdat Passend Onderwijs bij de deelnemende besturen en scholen al goed op orde was, wordt in gezamenlijkheid veel opgelost.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek

Met veel trots kijk ik terug op de inzet van het team en de wijze waarop de medewerkers hun rol vervullen vanuit bevoegenheid en compassie met leerlingen.

Ook kijk ik met trots naar de bedrijfsvoering. In de complexe omgeving van een samenwerkingsverband hebben we de bedrijfsvoering goed op orde. Van een schooljaarbegroting is zonder enig noemenswaardig probleem de transitie naar een kalenderjaarbegroting 2022 gemaakt.

De besteding van middelen en voortgang van projecten werden door de Corona-periode bemoeilijkt. In veel gevallen lag de nadruk op continuïteit van het primaire onderwijsproces.

Met dankbaarheid kijk ik terug naar de goede samenwerking tussen de deelnemende scholen, besturen en het team Passend Onderwijs van het Samenwerkingsverband. Tevens dank ik onze Raad van Toezicht voor het gestelde vertrouwen en de mogelijkheid om over de meest complexe uitdagingen te kunnen sparren.

2021 leverde veel nieuwe inzichten en leermomenten; deze zullen wij ter harte nemen.

Michel Meijer
Directeur-bestuurder

1. Inleiding

In haar jaarverslag legt het bestuur van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek verantwoording af over het gevoerde (financiële) beleid in 2020. Het jaarverslag bestaat uit twee delen:

- Een bestuursverslag van het gevoerde beleid en de resultaten daarvan, een verantwoording van de rechtmatige en doelmatige inzet van middelen en een beschrijving van de belangrijkste ontwikkelingen van 2021.
- De jaarrekening 2021. Deze is opgesteld door Dyade Utrecht en gecontroleerd door Van Ree Accountants uit Alphen aan den Rijn.

2. Algemene informatie

2.1 Missie en visie

In het in juni 2018 vastgestelde ondersteuningsplan 2018-2022 is de onderstaande missie en visie geformuleerd:

Missie: We zien het als onze maatschappelijke opdracht om in samenwerking met ouders en ketenpartners (gemeenten, jeugdhulp) een maximale ontwikkeling van onze leerlingen te realiseren. Daartoe ontwikkelen we een passend onderwijsaanbod waardoor alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken.

Visie: Scholen, besturen en samenwerkingsverband dragen er zorg voor dat leerlingen in hun scholen de onderwijsondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Zoveel mogelijk in het regulier onderwijs en waar nodig in het speciaal (basis) onderwijs. De ambitie is om de ruimte en mogelijkheden voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften in het regulier onderwijs te vergroten.

Binnen het samenwerkingsverband is sprake van een dekkend netwerk aan expertise voor de basisscholen. Expertise die niet in de eigen organisatie beschikbaar is, halen we erbij. Ook is er sprake van een dekkend netwerk aan onderwijsvoorzieningen; zo niet in Rijnstreek zelf, dan wel daarbuiten.

We delen de volgende waarden:

- Het belang van het kind staat altijd voorop.
- We gaan uit van de ontwikkelkracht van kinderen. We denken daarbij in mogelijkheden.
- We werken samen met ouders als educatieve partners.
- We bevorderen het eigenaarschap van scholen en besturen onder het motto:
  - o Wat je zelf kan, doe je zelf;
  - o wat beter kan als je het samen doet, doe je samen;
  - o wat beter werkt als een ander het doet, laat je door een ander doen.
- We investeren in competente medewerkers.

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de eigen leerlingen en in gezamenlijkheid voor alle leerlingen in de regio. Zij werken daarom nauw samen met elkaar en met jeugdhulp, gemeenten en instellingen in de veiligheidsketen.

Uitgangspunten

Tevens zijn 5 belangrijke uitgangspunten geformuleerd voor het beleid van het samenwerkingsverband voor de komende jaren.

Uitgangspunt 1:

Een passende plek voor elk kind, liefst zo thuisnabij mogelijk.

Uitgangspunt 2:

Separaat gespecialiseerd onderwijs blijft ook in de toekomst beschikbaar voor kinderen die dat nodig hebben.

Uitgangspunt 3:

Plaatsing in een separaat georganiseerde specialistische voorziening gebeurt op basis van solidariteit.

Uitgangspunt 4:

Toeleiding naar separaat georganiseerde specialistische voorzieningen wordt, op basis van solidariteit en zo efficiënt mogelijk, centraal georganiseerd vanuit het samenwerkingsverband.

Uitgangspunt 5:

Expertise op de route is voor alle kinderen binnen het samenwerkingsverband toegankelijk en beschikbaar, ongeacht op welke school de leerling zit of bij welk schoolbestuur de leerling hoort.

2.2 Organisatiestructuur

2.2.1. Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting.

De Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek (in het vervolg SWV Rijnstreek) is op 18 november 2013 opgericht, statutair gevestigd in Alphen aan den Rijn en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 853384411, Schoolnummer 21699, Brinnummer EA99.

Het samenwerkingsverband heeft haar kantoor in:

schoolgebouw Op Maat,

Henry Dunantweg 11,

2402 NM Alphen aan de Rijn.

E-mail: . info@swvrijnstreek.nl

Telefoon: 0172-418759.

Website: www.swvrijnstreek.nl

2.2.2. Bestuursstructuur

Het bestuur van het SWV Rijnstreek heeft bij de start in augustus 2014 gekozen voor het bestuursdirectiemodel; een vorm van functionele scheiding. Het gekozen bestuursmodel voldeed hiermee aan de eisen die de Wet goed onderwijs, goed bestuur (2010) stelde aan de scheiding tussen bestuur en toezicht.

Met ingang van 1 april 2017 is er sprake van een bestuursmodel Raad van Toezicht/Directeur-bestuurder. Het samenwerkingsverband voldoet met deze structuur aan de Code Goed Bestuur bedoeld voor het Primair Onderwijs. Er is geen sprake van afwijkingen op de Code. Op de ALV's in 2019 hebben leden van de PO-Raad en VO-raad afgesproken om in ieder geval één onafhankelijk lid toe te voegen aan het intern toezicht van ieder samenwerkingsverband. Dit lid is niet verbonden aan één van de deelnemende schoolbesturen.

Het samenwerkingsverband Rijnstreek heeft een onafhankelijke voorzitter van de Raad van Toezicht.

Gedurende de periode 1 januari t/m 28 februari 2021 is de heer Marko Hermeler als interim directeur-bestuurder werkzaam geweest voor het samenwerkingsverband. Per 1 maart 2021 is de heer M. Meijer benoemd als directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder had geen (on)betaalde nevenfuncties.

Ieder deelnemend bevoegd gezag maakt deel uit van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht telt maximaal zeven leden en bestaat uit een afvaardiging van de deelnemende schoolbesturen en een onafhankelijke externe voorzitter. Om de toezichthouder in de gelegenheid te stellen de beoogde rol te vervullen, is een beleidsgroep ingericht die invloed heeft op de beleidsontwikkeling, beleidsbepaling en beleidsuitvoering op drie niveaus (school-schoolbestuur-samenwerkingsverband). De beleidsgroep fungeert als informatiebron en adviesorgaan voor de directeur-bestuurder. Alle voorgenomen besluiten zullen vooraf ter advies aan de beleidsgroep worden voorgelegd.

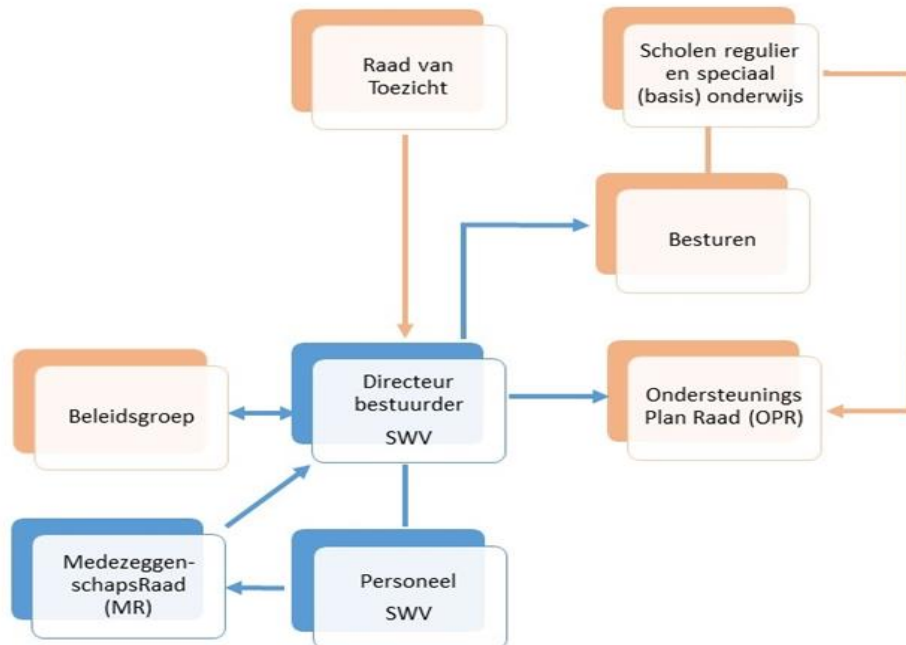
Het gekozen bestuursmodel voldoet hiermee aan de eisen die Code Goed Bestuur in het primair onderwijs (januari 2021) stelt aan de scheiding tussen bestuur en toezicht.

De afgevaardigden vanuit de schoolbesturen nemen onbezoldigd zitting in de Raad van Toezicht. De externe onafhankelijke voorzitter ontvangt een reële vergoeding.

In het Verslag toezichthoudend orgaan (hoofdstuk 9) wordt de werkwijze van de Raad van Toezicht nader toegelicht.

2.2.3. Organogram huidige structuur

2.2.4. Aantal scholen

Het samenwerkingsverband telt op teldatum 01-10-2021:

- 48 scholen voor regulier basisonderwijs, verdeeld over de gemeenten Alphen aan den Rijn (35 scholen), Nieuwkoop (9 scholen) en Kaag en Braassem Oost (4 scholen). Door fusies tussen scholen in de regio is het totaal aantal basisscholen in de loop der jaren verminderd.
- 1 school voor Speciaal (basis)onderwijs - S(B)O Op Maat
- 1 school voor Speciaal onderwijs - Prisma, school voor zeer moeilijk lerende kinderen
- Horizon onderwijsvoorziening i.s.m. Cardea jeugdhulp (3-6 jarigen aanbod) en Op Stap
- 4 scholen voor speciaal onderwijs buiten de Rijnstreek (P.I. De Brug, school van het Pedologisch Instituut, Leo Kannerschool, school voor leerlingen met autisme, De Thermiek, school voor kinderen met ernstige lichamelijke en/of geestelijke beperkingen, OZC Orion, school voor kinderen van 3 tot 12 jaar die een combinatie van onderwijs en jeugdhulp nodig hebben).

2.2.5. Uitvoeringsorganisatie

Binnen SWV Rijnstreek is er sprake van een combinatie van het schoolmodel en het expertisemodel. Alle schoolbesturen voor primair onderwijs ontvangen naar rato van het aantal leerlingen een bedrag voor de basisondersteuning en een bedrag voor de extra ondersteuning.

Daarnaast is er ondersteuning beschikbaar vanuit het samenwerkingsverband. Dit is ondersteuning en advisering van scholen bij het tot stand komen van passend onderwijs middels trajectbegeleiding

door onderwijsspecialisten (route). Daarnaast is er een aantal ondersteuningsarrangementen dat specifiek gericht is op kindgerichte begeleiding (aanbod). De schoolbesturen hebben per schooljaar trekkingsrecht op inzet wat betreft de kindgerichte begeleiding. De scholen/besturen kunnen zelf bepalen waar ze de beschikbare uren voor inzetten.

De inzet van de onderwijsspecialisten valt niet meer onder het trekkingsrecht, maar wordt gezien als een service waar ieder bestuur gebruik van kan maken.

Naast ondersteuning van medewerkers van het samenwerkingsverband is er een meerjarige overeenkomst (tot 31-07-2022) afgesloten met de Ambulant Educatieve Dienst (AED) te Leiden. De ambulante begeleiders (AB-ers) worden ingezet binnen de expertteams. Iedere kring van scholen beschikt over een eigen expertteam waarin de AB-ers en de IB-ers de noodzakelijke ondersteuning afstemmen.

Eén van de onderwijsspecialisten van het samenwerkingsverband fungeert als coördinator van de expertteams/Kringen. Zij is verantwoordelijk voor het bijeenroepen van de expertteams.

De scholen zijn over het algemeen tevreden over deze werkwijze en de kwaliteit van de geboden ondersteuning.

Het contract met de AED liep af per 1 augustus 2019. Er is besloten om vanaf augustus 2019 met een kleiner contract (1/3^e van het oorspronkelijke contract) door te gaan met deze werkwijze. Zie ook hoofdstuk 3.1.

Met ingang van schooljaar 2020-2021 is besloten meer uren in te zetten op ondersteuning cluster 3 (60% van de beschikbare uren).

Totaaloverzicht van de verdeling van uren over de 8 kringen in schooljaar 2020-2021 en 2021-2022

	Aantal ln. 01-10-2020	Uren Cluster 3	Uren Cluster 4	Totaal 2021- 2022
Kring 1- Nieuwkoop- Noord	1.270	150	100	250
Kring 2- Nieuwkoop-Zuid	962	113	75	188
Kring 3 - Kaag en Braassem Oost	802	94	63	157
Kring 4 - Alphen West-Rijnwoude	1.323	153	102	255
Kring 5 - Alphen Zuid	1.826	258	172	430
Kring 6 – Alphen centrum	1.675	194	129	323
Kring 7 - Alphen Noord-Ridderveld 1	1.367	180	120	300
Kring 8 - Alphen Noord- Ridderveld 2	1.587	207	138	345
S(B)O Op Maat		16	11	27
Totaal	10.812	1.365	910	2.275

2.2.6. Medezeggenschap

Het samenwerkingsverband heeft een OndersteuningsPlanRaad (OPR). Ieder bevoegd gezag heeft het recht zowel een personeelslid als een ouder af te vaardigen naar de OPR. Niet ieder bevoegd gezag maakt gebruik van deze mogelijkheid.

De OPR is gesprekspartner als het gaat om het ondersteuningsplan en de verdere ontwikkeling van het beleid van het samenwerkingsverband. In 2021 is de voorbereiding voor een nieuw ondersteuningsplan 2022-2026 ingezet met de volledige OPR.

De OPR is in de verslagperiode 5 maal bij elkaar geweest, waarvan 1 maal met de Raad van Toezicht. Belangrijkste gesprekspunten waren:

- Ondersteuningsplan 2022-2026;
- Begroting schooljaar 2021-2022;
- Jaarverslag 2020;
- Ouderparticipatie (inrichten ouder en jeugd informatiepunt);
- Jeugdhulp/jeugdzorg;
- Dekkend netwerk;
- Ontwikkelingen Passend Onderwijs zoals Leerrecht, Zorgplicht, onafhankelijkheid deskundigen tbv afgifte TLV, bezwaarprocedures/geschillen commissie m.b.t. TLV's;
- Bemensing van de OPR.

Het samenwerkingsverband heeft eigen personeel in dienst en heeft dus ook een medezeggenschapsraad (MR) bestaande uit 3 personeelsleden. De MR is gesprekspartner van de directeur voor de personele aangelegenheden.

Voor beiden medezeggenschapsorganen is een statuut en reglement opgesteld dat in maart 2016 is aangepast en opnieuw vastgesteld.

2.2.7. Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen

Schoolbesturen

Na diverse fusies zijn er binnen SWV Rijnstreek drie grote schoolbesturen ontstaan: Scope Scholengroep, Wij de Venen en Morgenwijzer. Gezamenlijk zijn zij verantwoordelijk voor 42 van de 48 scholen voor primair onderwijs. De overige 6 scholen zijn binnen SWV Rijnstreek zgn. 1-pitters, ook al vallen ze allen onder bevoegde gezagen met 1 of meerdere scholen buiten het samenwerkingsverband PO Rijnstreek.

Per 1 augustus 2018 is S(B)O Op Maat bestuurlijk overgedragen aan St. Horizon, Instituut voor Jeugdzorg en Onderwijs. De Stichting S(B)O Rijnstreek is in 2020 officieel opgeheven.

Inkoop Jeugdhulp gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem

De aanbesteding jeugdhulp 2018-2021 "Sterke partners voor de jeugd" resulteerde in oktober 2017 tot een gunning GO!voorJeugd. GO! is een samenwerkingsverband van Cardea, Curium, Gemiva-SVG Groep, Horizon, Ipse de Bruggen, Kwadraad, de Opvoedpoli, Prodeba en een aantal

onderaannemers. Een groot deel van deze zorgaanbieders was al in de regio Rijnstreek actief, al zorgde het op deelgebieden voor een verschuiving van verantwoordelijkheden.

Vanaf januari 2018 is deze jeugdhulpaanbieder aan de slag gegaan met het invoeren en implementeren van hun nieuwe werkwijze. In de daaropvolgende jaren wijzigde de werkwijze en aanpak van de jeugdhulpaanbieder in Alphen en Kaag en Braassem een aantal malen. Ook is de organisatie van GO!voorJeugd gekrompen (zie hoofdstuk 4). In grote unanimitie hebben de samenwerkende schoolbesturen en directeur-bestuurders van de samenwerkingsverbanden PO en VO protest aangetekend en bij de gemeente verzocht om meer stabiliteit, vermindering van wachtlijsten en het vergroten van transparantie rondom aanvragen en doorlooptijden. In 2021 is de samenwerking met de directie van GO!voorJeugd en de besturen van de moederorganisaties geïntensiveerd. Dat bleek hard nodig. Het onderdeel 'Preventie' is in 2021 belegd bij de organisaties Participe en Kwadraad en vormt niet langer een onderdeel van GO!voorJeugd.

In 2021 is de gemeente Alphen aan den Rijn gestart met een nieuw beleidsplan Jeugd. De directeur-bestuurders van de samenwerkingsverbanden PO en VO zijn hier (conform de regelgeving) in betrokken. Het concept beleidsplan van de gemeente bleek niet geheel overeen te komen met de visie van de verschillende samenwerkingsverbanden. Dit leverde veel discussie op. Uiteindelijk trok de gemeente het voorgenomen beleidsplan Jeugd weer in. Eind 2021 kondigde de gemeente Alphen aan den Rijn aan te starten met een nieuwe aanpak om tot beleidsvorming te komen binnen het Sociaal Domein Jeugd. De nieuwe aanpak is gestoeld op een voorbeeld uit Delft en werd geleid door medewerkers vanuit ministerie voor VWS. Hier stuitte de gemeente op weerstand van diverse onderwijsbestuurders. In 2022 zal meer duidelijkheid moeten ontstaan rondom het beleid.

Inkoop jeugdhulp gemeente Nieuwkoop

Hoewel de aanvankelijk intentie was om voor de gemeente Nieuwkoop een aanbesteding uit te schrijven in 2021 voor Jeugdhulp, is daar van afgezien. Bij de volgende aanbestedingsronde (naar verwachting per eind 2023) zal de gemeente Nieuwkoop gezamenlijk met Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn deelnemen in een gezamenlijke aanbesteding. Tot die tijd volgt Nieuwkoop de lijn van de regio Duin & Bollen. Ook in 2021 leidde jeugdhulp tot veel minder klachten en is ook de samenwerking met onderwijs veel nadrukkelijker georganiseerd dan in de andere gemeenten binnen de Rijnstreek.

2.2.8. Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact

Afgezien van de impact door Covid19 en de lockdowns is de druk op de samenwerking met GO!voorJeugd verder verhoogd. De achterstanden liepen op en bedroegen in veel gevallen meer dan twee maanden. Het management van GO!voorJeugd voerde diverse aanpassingen uit – mede door de toenemende personeelstekorten en bezuinigingen vanuit de gemeenten – dit heeft echter niet mogen leiden tot significante verbeteringen.

Ook rond de zomer van 2021 bleken de tekorten bij GO!voorJeugd te zijn opgelopen en werd er bedreigd met sluiting van samenwerkingsvoorzieningen met Onderwijs.

2.2.9. Klachten / bezwaren

Het samenwerkingsverband is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie (LKC). Klachten kunnen gaan over gedrag en omgang maar ook over beslissingen. Veelvoorkomende onderwerpen van klachten zijn:

- begeleiding en andere onderwijskundige zaken
- communicatie
- schorsing en verwijdering
- pesten
- ongewenste intimiteiten
- discriminatie
- groepsindeling en bevordering

Nadat een klacht is ingediend neemt een secretaris van Onderwijsgeschillen contact op met de indiener van de klacht om te bespreken welke route het beste is om de klacht op te lossen. Dit gesprek kan leiden tot één van de volgende routes:

- interne klachtbehandeling: als beide partijen ermee instemmen wordt de klacht doorgestuurd naar het bestuur, die de klacht verder in behandeling neemt. De klacht kan dan intern worden opgelost.
- mediation: met mediation wordt samen met de andere partij een conflict opgelost met behulp van een onafhankelijke neutrale persoon: de mediator.
- formele klachtbehandeling via een procedure bij de LKC.

Het samenwerkingsverband probeert er alles aan te doen om escalaties te voorkomen en samen met ouders, school en schoolbestuur tot een passende plek in het onderwijs of in een onderwijs zorgcombinatie te komen. Dit is tot juni 2020 ook gelukt.

Een afgegeven TLV heeft in juni 2020 tot een bezwaar geleid. In die periode werd een bezwaar nog bij de Bezwaar Advies Commissie (BAC) voorgelegd. De BAC heeft de bezwaren (de door de ouders in twijfel getrokken onderbouwing van de deskundige en de door de TLC gevolgde procedure) niet gegrond verklaard. Voorts heeft deze commissie wel het advies afgegeven om de TLV in te trekken, omdat het mogelijk belemmerend zou werken bij plaatsing van de leerling op een school in het regulier basisonderwijs. Het samenwerkingsverband heeft het advies van de BAC overgenomen en de TLV ingetrokken. De betreffende leerling werd ingeschreven bij een andere basisschool in de Rijnstreek. Dit leidde voor deze leerling in 2021 tot een hernieuwde TLV-aanvraag. In augustus 2021 hebben wij wederom een bezwaar ontvangen tegen de door ons afgegeven TLV voor deze leerling. Dit leidde direct tot een thuiszittersituatie. Het bezwaar is voorgelegd bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs in en januari 2022 behandeld. Inmiddels (voorjaar 2022) heeft Geschillencommissie de TLV gegrond verklaard. In samenwerking met Leerplicht is overeenstemming bereikt met de ouders om de situatie van 'thuiszitten' van deze leerling te beëindigen.

3. Personeelsbeleid en formatie

Het samenwerkingsverband heeft sinds 1 augustus 2014 eigen personeel in dienst. Tot die tijd was er sprake van een personele unie tussen SBO Op Maat en het samenwerkingsverband WSNS.

In augustus 2014 is het WSNS Samenwerkingsverband Rijnstreek opgesplitst in twee stichtingen:

- de Stichting Speciaal (basis)Onderwijs Rijnstreek. Dit is de stichting die S(B)O Op Maat in standhoudt en waarvan alle besturen van de scholen die aangesloten zijn bij het SWV PO Rijnstreek deel uitmaken;
- de Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek waarvan alle besturen van scholen uit het nieuwe samenwerkingsverband passend onderwijs Rijnstreek (28-13),

Met de oprichting van deze twee stichtingen is het Centrum voor Ondersteuning/expertise ontvlochten van S(B)O Op Maat en opgenomen als onderdeel van het SWV Rijnstreek. Het bestuur van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek heeft daardoor tevens een werkgeversfunctie.

Na een intensief traject van besluitvorming is per 1 augustus 2018 S(B)O Op Maat bestuurlijke overgedragen aan Horizon Onderwijs & Jeugdzorg. De Stichting Speciaal (basis) Onderwijs Rijnstreek is in 2020 opgeheven/geliquideerd.

3.1. Formatieomvang

	Per 01-01-2020	Per 01-01-2021	Per 31-12-2021
Directeur-bestuurder, interim tot 1 maart 2021	0	0.6 à 0.8	0.6 à 0.8 ¹⁾
Directeur-bestuurder vanaf 1 maart 2021	1.0000	0	0.8 à 1.0 ²⁾
Secretariaat SWV	0.8000	0.8000	0.8000
Secretariaat TLC/SWV	0.5290	0.5290	0.6500 ³⁾
Sub totaal	2.3290	2.1290	2.4500
Onderwijsspecialist	2.5500	2.5500	3.5500 ⁴⁾
Lkr. Plusklas/steunpunt HB	0.6028	0.6028	0.6028
Spelbegeleiding	0.3256	0.3256	0.3256
Medewerker Pilot Prisma	0.1000	0.1000	0.1000 ⁵⁾
Sub totaal	3.5784	3.5784	4.5784
Inhuur externe kindercoach 6 uur per week	0.1627	0.1627	0.1627 ⁶⁾
Sub totaal	3.7411	3.7411	4.7411
Totaal	6.0701	5.8701	7.1911

- 1) Er is een interim bestuurder voor 0,6 à 0,8 fte werkzaam geweest tot maart 2021
- 2) Per 1 maart 2021 is de nieuwe directeur-bestuurder benoemd voor 0,8 fte. Tijdens de inwerkperiode is dit t/m december 2021 tijdelijk uitgebreid naar 1 fte.
- 3) Per 1 augustus 2021 uitbreiding aanstelling medewerker secretariaat (naar 0,65 fte)
- 4) Per 1 juni 2021 is een 4e onderwijsspecialist benoemd à 1 fte. De onderwijsspecialisten vervullen ook taken als staf- en beleidsmedewerker
- 5) Een medewerker is voor één dagdeel (0,1 fte) in dienst en voert leerbaarheidsonderzoeken uit.
- 6) Er wordt kindercoaching ingehuurd van één van de besturen. Deze medewerker werkt 6 uur per week voor het samenwerkingsverband.

In deze verslagperiode is geen sprake geweest van vertrekkende medewerkers.

Naast inzet van eigen personeel heeft het samenwerkingsverband m.i.v. augustus 2019 een nieuw (kleiner) solidariteitscontract met de Ambulante Educatieve Dienst (AED) te Leiden afgesloten voor de inzet van AB-ers binnen de expertteams in de kringen. Het gaat hierbij om de inzet ten behoeve van zware ondersteuning van 2.275 uur op schooljaarbasis, waarvan 1.349 uur t.b.v. inzet cluster 3 en 899 uur cluster 4 binnen de 8 kringen en 27 uur voor Op Maat. Totaal 1,75 fte. Zie ook hoofdstuk 2.2.5.

Tot augustus 2019 werd gebruik gemaakt van de inzet van 6.740 uur op schooljaarbasis, waarvan 6.347 uur t.b.v. inzet binnen de 8 kringen, 56 uur voor inzet binnen Op Maat en 337 uur voor de specialisten uren. Totaal 5.19 fte.

3.2 Zaken met een behoorlijke personele betekenis

In de periode augustus 2020 tot maart 2021 is, wegens vertrek van de voorgaande directeur-bestuurder, een interim manager aangesteld.

Eind december 2020 is unaniem besloten een nieuwe directeur-bestuurder te benoemen. Deze is per 1 maart 2021 gestart.

Sinds het ontstaan van de pandemie Covid-19 is het ziekteverzuim gestegen. Nu in 2022 het einde van de Coronacrisis in zicht is, verwachten wij dat het ziekteverzuim weer zal dalen tot het niveau van 2019.

	Aantal medewerkers			Verzuimpercentage		
	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Totaal	11	9	10	0,42%	1,55%	1,15%

3.3 Beheersing van uitkering bij ontslag

Ten aanzien van de beheersing van uitkering bij ontslag is geen specifiek beleid ontwikkeld gezien de geringe omvang van de formatie. Wel heeft het samenwerkingsverband met WWplus een overeenkomst afgesloten voor de uitvoering van de bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen

(BWW). Bij de start van het samenwerkingsverband in augustus 2014 is afgesproken dat bij natuurlijk verloop de vrijkomende formatie niet ingevuld zou worden. Mocht door krimp of door aanpassingen in de ondersteuningsstructuur personeel overbodig worden, is afgesproken dat de bevoegde gezagen van de deelnemende besturen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het herplaatsen van de betreffende medewerkers. In 2020 is het definitieve besluit genomen de huidige bemensing van de arrangementen aan de aanbodkant de komende jaren te continueren. Krimp door natuurlijk verloop betekent wel dat deze medewerkers aan de aanbodkant bij vertrek niet automatisch vervangen zullen worden. In deze verslagperiode is geen sprake geweest van vertrekkende medewerkers aan de aanbodkant. Voor de overige functies bij het samenwerkingsverband is door de Raad van Toezicht aan de directeur-bestuurder inmiddels de ruimte gegeven om de noodzakelijke formatie in te richten naar behoefte. Dit heeft in 2021 geleid tot de benoeming van een onderwijsspecialist.

4. Kernactiviteiten en ontwikkelingen

4.1. Kernactiviteit

Het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband. Het realiseren van een zo passend mogelijk aanbod in het onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

4.2. Missie en visie

In het ondersteuningsplan 2018-2022 is de missie en visie geformuleerd – zie ook hoofdstuk 2.1.

4.3. Ontwikkelingen

Hierna zijn de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen kalenderjaar 2021 opgenomen.

Het jaar 2021 stond – naast Corona, lockdown en thuisonderwijs – in het teken van de 25 verbeterpunten Passend Onderwijs. Hieruit volgden een aantal onderzoeken om betere inzichten te krijgen in hoeverre de verbeterpunten betrekking hebben op de situatie in de Rijnstreek.

a) Onderzoek ouderbeleving

In de periode juni tot september 2021 heeft een externe onderzoeker een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van ouders rondom TLV-aanvragen in de periode 2017-2021. Alle meewerkende ouders waren ervaringsdeskundigen.

De conclusie was betekenisvol. Ouders hadden zich veelal verloren gevoeld. De deskundigen uit onderwijs en zorg gebruikten vakjargon dat voor ouders niet bekend was en ook de procedures waren niet helder. De complexiteit van GO! voor Jeugd zorgde voor extra spanningen en onduidelijkheid. In een aantal trajecten waren de deskundigen het onderling niet eens en bespraken dit in bijzijn van de ouders. In diverse trajecten bleken ouders onvoldoende geïnformeerd of te laat betrokken te zijn (de school had al besloten dat de leerling naar het speciaal onderwijs zou moeten). Ook de rol van het samenwerkingsverband bleek niet helder. De noemer ‘samenwerkingsverband’ bleek veelal onduidelijkheid te scheppen (immers jeugdzorg viel hier niet onder). Ouders voelden een kennisachterstand bij het gebruik van de vele afkortingen (SWV, OPP, TLV, TLC, SBO-SO, etc.). De website van het samenwerkingsverband bleek te rijk aan informatie en vaak in onleesbaar onderwijskundig, juridisch of ander jargon opgesteld.

Realisatie in 2021

- De bevindingen zijn gedeeld met de medewerkers van het samenwerkingsverband, besturen, beleidsmedewerkers van de besturen en de intern begeleiders van de scholen die bij het onderzoek betrokken waren.
- Op basis van de uitkomsten is het samenwerkingsverband gaan participeren in het project Vertellis. Dit is een door het ministerie van OCW ondersteund project om samenwerkingsverbanden te helpen in het verbeteren van het inzicht in de behoeften aan informatie en begeleiding bij ouders over en rondom Passend Onderwijs. Ongeveer 10 samenwerkingsverbanden werken hierin samen en ontwikkelen gezamenlijk beleid en een visie op ouderbetrokkenheid.

- Op basis van het onderzoek naar ouderbeleving en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen is een project geformeerd waarbij de invulling van het oudersteunpunt Rijnstreek PO wordt uitgewerkt (oplevering juni 2022).
- Eind 2021 is tevens een project gestart om de website en andere communicatiemiddelen toegankelijker te maken voor alle gebruikers. Niet alleen dient de gebruiksvriendelijkheid van de website te verbeteren, ook dienen teksten toegankelijker te zijn en beter aan te sluiten bij de informatiebehoeften van zowel ouders als professionals.

b) Multidisciplinair en projectmatig werken

Uit gesprekken met medewerkers, schoolbestuurders en schoolleiders bleek de complexiteit van de trajecten rondom Passend Onderwijs veel werkdruk te veroorzaken. In 2020 en 2021 bleek door online werken, personeelstekorten, bezuinigingen bij jeugdhulp en reorganisaties bij jeugdzorg de adviestrajecten en TLV-aanvragen steeds meer tijd te vergen van de medewerkers. Ook beleidsontwikkeling en samenwerkingsinitiatieven werden complexer. Om efficiënter en effectiever te kunnen werken is een incompany training projectmatig en multidisciplinair werken opgestart. Vanaf september 2021 is het samenwerkingsverband (onderwijsspecialisten, ondersteuning en management) een meerdaagse training gaan volgen.

Realisatie in 2021

Teamleden hebben beter inzicht gekregen in te gebruiken methodieken (PCM) om multidisciplinair te werken, realisaties te borgen, doelen helder te stellen en voortgang te rapporteren. Ook is er aandacht besteed aan 'scope creep' (doelstellingen schuiven op naarmate project vordert) en omgaan met weerstand.

c) Integraal Kind en Expertise Centrum (IKEC)

Het dekkend netwerk van Rijnstreek staat steeds meer onder druk. Met name de voorzieningen voor jonge kinderen die zorg nodig hebben om tot onderwijs te komen missen de borging die passend zou zijn bij de kwetsbaarheid van deze kinderen. Het IKEC project stamt uit 2014. Tot 2021 is het niet gelukt om tot een concrete samenwerkingsovereenkomst te komen. In april 2021 is van externe projectleider gewisseld. Daarnaast is vanuit het samenwerkingsverband geïnvesteerd in een bestuurlijke samenwerking met zorgpartijen. Dit laatste ontbrak lange tijd. Alle betrokken zorg- en onderwijspartijen zagen dit jaar de urgentie om een model te ontwikkelen dat repetitief kan zijn voor de verschillende behoeften (Cluster 3, Cluster 4) in de gemeenten.

Resultaat in 2021

Samen met GO! voor Jeugd/Cardea/Prodeba en iHUB heeft het samenwerkingsverband Passend Onderwijs een overeenkomst ondertekend waarin samenwerking is afgesproken in de oprichting van een IKEC-organisatie waar multidisciplinair samengewerkt kan worden op de locatie van S(B)O school Op Maat in Alphen aan den Rijn.

d) Beleidsplan Jeugd/Manifest Jeugd

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft in 2021 een serieus beroep gedaan op de samenwerkingsverbanden PO en VO om te komen tot een Beleidsplan Sociaal Domein Jeugd. Helaas is dat om uiteenlopende redenen niet gelukt. Naar verwachting zal er pas in 2022 een plan komen.

e) Aanvang nieuw ondersteuningsplan 2022-2026

In het najaar van 2021 is vanuit de Ondersteuningsplanraad (OPR) gestart met een programma van eisen voor de nieuwe ondersteuningsplanperiode 2022-2026. Het Ondersteuningsplan wordt vastgesteld voor een periode van vier jaar ingaande schooljaar 2022-2023. Na een diepte-analyse van het huidige ondersteuningsplan is gekozen voor een pragmatisch insteek voor het nieuwe ondersteuningsplan. Het plan dient aan een aantal eisen te voldoen:

- Transparant. De voortgang moet meetbaar en te monitoren zijn.
- Het Dekkend Netwerk dient beter in zicht te zijn.
- Onderzoek doen naar een model waarbij inzet van SBO-expertise in het reguliere onderwijs (extra) bekostiging kan ontvangen.
- Verbetering van kwaliteitszorg.
- Optimalisatie van samenwerking (bovenbestuurlijk en met stakeholders).

f) Thuiszitters

Het samenwerkingsverband volgt, samen met gemeenten en aanpalende samenwerkingsverbanden in de regio, de landelijke afspraken van het thuiszitterspact. Dat betekent: zorgen voor een goede registratie van het thuiszitten en werken aan het voorkomen van thuiszitten door adequate inzet van onderwijsondersteuning en samenwerking met jeugdhulp.

In onze registratie onderscheiden wij naast de thuiszitters die vallen onder de definitie van ongeoorloofd verzuim, ook zogenaamde risicoleerlingen. Dit zijn leerlingen die geoorloofd (deels) thuiszitten om psychische of medische redenen.

Driemaandelijks wordt de scholen gevraagd de huidige stand van zaken door te geven m.b.t. hun thuiszitters en gedeeltelijke thuiszitters (risicoleerlingen). Er is in 2021 viermaal overleg geweest met de afdeling leerplicht en GO!voorjeugd om met elkaar te bespreken welke acties noodzakelijk zijn. De onderwijsspecialisten zijn nauw betrokken bij leerlingen die dreigen thuis te komen zitten en ondersteunen de scholen en de ouders bij het zoeken naar passende ondersteuning. Daarnaast is een regionale (swv PO Rijnstreek, PO Leiden en PO Duin- en Bollenstreek) centrale (geanonimiseerde) database opgezet om de wachttijden voor plaatsing op een S(B)O te kunnen monitoren.

Thuiszitters

2018: 10 thuiszitters (5 beëindigd tijdens kalenderjaar)

2019: 4 thuiszitters (3 beëindigd tijdens kalenderjaar)

2020: 6 thuiszitters (3 beëindigd tijdens kalenderjaar)

2021: 10 thuiszitters (8 beëindigd tijdens kalenderjaar)

In 2021 waren er over het hele jaar gemiddeld 4,75 thuiszitters.

Van de 8 thuiszitters die beëindigd zijn kwam er één uit kalenderjaar 2019, drie uit kalenderjaar 2020 en vier uit kalenderjaar 2021. De overige twee kwamen uit dit kalenderjaar. Gemiddeld zaten de leerlingen tussen de 3 en 6 maanden thuis incl. de zomervakantie.

Vrijstellingen:

In 2021 hebben er 37 kinderen een vrijstelling (art. 5a) gehad.

Komend uit:

2015: 8 vrijstellingen, waarvan 4 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar
2016: 4 vrijstellingen, waarvan 2 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar
2017: 8 vrijstellingen, waarvan 3 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar
2018: 25 vrijstellingen, waarvan 11 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar
2019: 34 vrijstellingen, waarvan 17 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar
2020: 28 vrijstellingen, waarvan 8 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar
2021: 37 vrijstellingen, waarvan 7 vrijstellingen beëindigd gedurende het kalenderjaar

Er lopen nu nog 30 vrijstellingen door.

Risicoleerlingen:

Gemiddeld over het hele jaar 2021 vielen er 185 leerlingen onder de risicoleerlingen:

Verdeling:

62 nieuwe aanmeldingen in 2021, 22 lln. hiervan weer volledig op school einde kalenderjaar.
107 uit voorgaande jaren risicolijst, 26 lln. hiervan weer volledig op school einde kalenderjaar.
7 nieuw langdurig zieken in 2021, 0 lln. hiervan weer volledig op school einde kalenderjaar.
9 langdurig zieken uit voorgaande jaren, 0 lln. hiervan weer volledig op school einde kalenderjaar.

In de 185 leerlingen zitten ook de leerlingen die weer volledig naar school gaan en van de lijst af zijn.
Er stonden dus aan het eind van het kalenderjaar 137 leerlingen ($185 - (22+26+0+0)$) op de lijst

Onderverdeling risicoleerlingen naar Regulier, SBO en SO

➤ **105 lln. binnen het regulier onderwijs**

Verdeling:

36 nieuwe aanmeldingen in 2021, 18 lln hiervan weer volledig op school
54 uit voorgaande jaren nog steeds op de risicolijst, 12 lln hiervan weer volledig op school
7 nieuw langdurig zieken, waarvan 0 lln weer volledig naar school gaan.
8 langdurig zieken uit voorgaande jaren, waarvan 0 lln weer volledig naar school gaan.

➤ **16 lln. binnen het SBO**

Verdeling:

3 nieuwe aanmeldingen in 2020, 0 lln hiervan weer volledig op school
13 uit voorgaande jaren nog steeds op de risicolijst, 2 lln hiervan weer volledig op school
0 nieuw langdurig zieken
0 langdurig zieken uit voorgaande jaren

➤ **64 lln. binnen het SO**

Verdeling:

23 nieuwe aanmeldingen in 2020, 4 lln hiervan weer volledig op school
40 uit voorgaande jaren nog steeds op de risicolijst, 12 lln hiervan weer volledig op school
1 nieuw langdurig zieke, 0 lln weer volledig naar school
0 langdurig zieken uit voorgaande jaren

5. Inzet ondersteuningsmiddelen

5.1 Financiële kaders

- De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de inzet van de middelen, stelt hiervoor de richtlijnen op en legt deze ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht.
- De directeur-bestuurder hanteert in beginsel een dekkende begroting.
- Eventueel beschikbare middelen worden risicomijdend belegd, conform het Treasurystatuut. (Op dit moment wordt niet belegd en staan de middelen op een spaarrekening).
- In 2017 is er een risicoanalyse gedaan en is het weerstandsvermogen vastgesteld op € 302.000,-. Nieuwe richtlijnen vanuit OCW schrijven een weerstandsvermogen voor van 3,5% van de bruto totale baten met een minimum van € 250.000. Jaarlijks bij het opstellen van de begroting wordt bepaald of de hoogte van weerstandsvermogen moet worden aangepast. Voor 2021 is het weerstandsvermogen conform het nieuwe signaleringsinstrument verlaagd naar € 277.519. In 2022 zal een nieuwe risicoanalyse worden uitgevoerd.
- Het SWV Passend Onderwijs Rijnstreek is in augustus 2014 gestart met een reserve gevormd door de middelen die vanuit het SWV WSNS nog beschikbaar waren. Deze middelen zijn bij de liquidatie van het oude samenwerkingsverband WSNS niet verdeeld over de deelnemende schoolbesturen, maar als startkapitaal toegevoegd aan de reserves van het nieuwe samenwerkingsverband. Het betrof € 472.264,-. Inmiddels zijn de afgelopen boekjaren afgesloten met een positief saldo waardoor eigen vermogen is opgebouwd. De schoolbesturen hebben gevraagd het startkapitaal niet terug te betalen aan de schoolbesturen, maar vooralsnog te reserveren voor de personele fricties die gepaard gaan met de overname van S(B)O Op Maat door Horizon Onderwijs & Jeugdzorg. In 2021 is het traject personele fricties afgesloten. In totaal is hieraan een bedrag van € 385.817,60 uitgegeven. Het restantbedrag van deze bestemmingsreserve groot € 86.446,40 is aan de besturen uitbetaald. Deze bestemmingsreserve is hiermee teruggebracht naar 0.
- In 2018 is bepaald hoe de huidige reserves worden afgebouwd in de richting van het vastgestelde weerstandsvermogen.
  - a) In schooljaar 2017-2018 is alvast gestart met een extra doorbetaling aan de besturen van €10,- per leerling. Dit is t/m schooljaar 2020-2021 voortgezet. Omdat het gewenste resultaat de afgelopen jaren niet is behaald is
  - b) In januari 2021 besloten het bedrag extra ondersteuning met terugwerkende kracht voor het schooljaar 2020-2021 eenmalig met €20,00 per leerling te verhogen.
  - c) In januari 2021 besloten het te verwachten positieve resultaat van kalenderjaar 2020 (€308.150,-) t.l.v. 2020 uit te keren aan de scholen wegens de extra kosten die scholen moesten maken vanwege de Corona maatregelen (€ 25,- per leerling plus een vaste voet voor de 1-pitters en SO-scholen in Rijnstreek). De verantwoording van de inzet van deze gelden vindt plaats in 2021.
- De S(B)O-school ontvangt ondersteuningsbekostiging voor het aantal leerlingen tot 2%. Bij een verwijzingspercentage van minder dan 2% betaalt de S(B)O-school deze (over)bekostiging terug aan het SWV Rijnstreek. De terugbetaling was t/m het schooljaar 2017-2018 gemaximeerd tot 1,7% van het aantal leerlingen. Hiervoor is indertijd gekozen om de kwaliteit van de S(B)O-school te waarborgen en de hoge BAPO/duurzame inzetbaarheid op te vangen. Er is begin 2018

besloten vanaf het schooljaar 2018-2019 bij de afdrachtsverplichting van het S(B)O aan het SWV uit te gaan van het dan geldende deelnamepercentage. Daarnaast ontvangt de S(B)O school de extra bekostiging voor al hun leerlingen met een TLV SBO + SO arrangement rechtstreek van het samenwerkingsverband. Het betreft het verschil tussen de zware ondersteuningsmiddelen en de lichte ondersteuningsmiddelen. Ook zijn er aparte afspraken gemaakt over de tijdelijke financiering van een time-out voorziening “de switch” en eventuele tussentijdse groei.

- Ieder schoolbestuur legt zowel schriftelijk als mondeling verantwoording af over de inzet van de aan hen toegekende ondersteuningsmiddelen en welke resultaten er met deze ondersteuningsmiddelen zijn bereikt.

5.2 Verdeling van middelen

Alle schoolbesturen ontvangen naar rato van het aantal leerlingen een bedrag voor de basisondersteuning en een bedrag voor de extra ondersteuning.

In het verslagjaar 2021 ging het om de volgende bedragen:

1. Bedrag voor de basisondersteuning

Voor kalenderjaar 2021 € 80,00 per leerling
Totaal is er aan de schoolbesturen een bedrag groot € 887.340,- overgemaakt

2. Bedrag voor extra ondersteuning

Voor kalenderjaar 2021 € 188,00 per leerling
Totaal is er aan de schoolbesturen een bedrag groot € 2.085.249,- overgemaakt

Eenmalige verhoging schooljaar 2020-2021 voor extra ondersteuning

periode januari-juli 2021 € 20,00 per leerling
Totaal is er aan de schoolbesturen een bedrag groot € 130.118,- overgemaakt

3. Bedrag voor versterking eigen ondersteuningsstructuur

Voor kalenderjaar 2021 € 33,00 per leerling
Totaal is er aan de schoolbesturen een bedrag groot € 366.028,- overgemaakt

4. Naast bovenstaande bedragen is in schooljaar 2017-2018 een start gemaakt met de afbouw van de algemene reserve door € 10,00 per leerling extra te betalen. Deze extra betaling is t/m schooljaar 2020-2021 gecontinueerd.

Voor de periode januari-juli 2021 is er aan de schoolbesturen een bedrag groot € 65.059,- overgemaakt.

5. Er is een bedrag uitgekeerd aan alle besturen voor extra ondersteuning m.b.t. de gevolgen van de coronamaatregelen. In totaal is een bedrag groot € 308.150,- overgemaakt.

In 2021 is er aan ondersteuningsmiddelen in totaal een bedrag groot € 3.841.944,- overgemaakt aan de schoolbesturen.

Met betrekking tot de verantwoording van de ontvangen ondersteuningsmiddelen door de schoolbesturen is het volgende afgesproken:

- Ieder schoolbestuur dient in het eigen jaarverslag te verantwoorden hoe de ontvangen ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband zijn ingezet en welke resultaten er met deze ondersteuningsmiddelen zijn bereikt.
- Het samenwerkingsverband verantwoordt zich over het beleid en de behaalde resultaten met de middelen die het heeft ontvangen. Om dit te kunnen, is het noodzakelijk zicht te hebben op bovenstaande. Hiervoor is een verantwoordingsdocument ontwikkeld.

5.3 Verantwoording inzet van de ondersteuningsmiddelen door de besturen

Het samenwerkingsverband verantwoordt zich over het beleid en de behaalde resultaten met de middelen die het heeft ontvangen. Dus ook over de middelen die naar de deelnemende schoolbesturen zijn doorgezet. De reden hiervoor is dat het samenwerkingsverband de middelen ontvangt en verantwoordelijk is voor een dekkend aanbod van voorzieningen. De deelnemende schoolbesturen in het samenwerkingsverband zullen ook van elkaar willen weten hoe de middelen over de schoolbesturen zijn verdeeld, hoe deze worden besteed en welk resultaat is behaald. Het samenwerkingsverband zelf moet wél weten wat het schoolbestuur met de ontvangen middelen heeft gedaan om te kunnen rapporteren over activiteiten en de resultaten van het samenwerkingsverband.

In SWV Rijnstreek hebben de schoolbesturen zich voor het boekjaar 2021 verantwoord d.m.v. het beantwoorden van onderstaande vragen:

1. Wat werd beoogd, welke doelen heeft u aanvankelijk geformuleerd voor de inzet van de ondersteuningsmiddelen in 2021?
2. In hoeverre zijn de geformuleerde doelen inmiddels bereikt? En bij welke doelen was een tussentijdse bijstelling noodzakelijk en wat was hiervoor de reden?
3. Wat is inmiddels bereikt en/of geborgd van de geformuleerde doelen?

Voor de verantwoording is een vast format gebruikt. Daarnaast zijn er aan de besturen een aantal extra vragen gesteld m.b.t verschillende kengetallen.

Aan de hand van de verantwoordingsdocumenten heeft de directeur-bestuurder met ieder bestuur afzonderlijk een gesprek gevoerd en is er ook gezamenlijk gekeken naar overige monitorgegevens, zoals: aantal leerlingen met extra ondersteuning, aantal bao-bao verplaatsingen binnen het SWV, aantal verwijzingen naar S(B)O, aantal thuiszitters/risicoleerlingen, inzet Centrum van Ondersteuning en expertteam en dergelijke. Gegeven de bijzondere omstandigheden rondom lockdown's, online-lesgeven en fysiek onderwijs voor – bijvoorbeeld – kwetsbare leerlingen is er met de besturen de impact hiervan besproken op het Passend Onderwijs.

De gesprekken dienden niet als een vorm van controle, maar als een mogelijkheid voor een goed gesprek aan de hand van relevante data om zo met en van elkaar te leren. Deze werkwijze wordt door alle partijen als prettig en zinvol ervaren.

Hieronder een samenvatting van de verantwoording van de schoolbesturen op de gestelde vragen:

1. Wat werd beoogd, welke doelen heeft u aanvankelijk geformuleerd voor de inzet van de ondersteuningsmiddelen in 2021?

Uit de verschillende verantwoordingen komt het volgende beeld naar voren:

- Versterken van de basisondersteuning;
- zorgen voor een sterk systeem van leerling- en leerkrachtbegeleiding en het toerusten en positioneren van de intern begeleider (IB-er) als spil bij de vormgeving van passend onderwijs;
- voor zo veel mogelijk kinderen een passend aanbod en passende ondersteuning realiseren zo thuisnabij mogelijk in de vorm van individuele arrangementen;
- realiseren van extra handen in de klas d.m.v. onderwijsassistenten;
- financieren van verschillende groepsarrangementen binnen de scholen of bovenschools;
- professionalisering van leerkrachten en IB-ers.

2. In hoeverre zijn de geformuleerde doelen inmiddels bereikt? En bij welke doelen was een tussentijdse bijstelling noodzakelijk en wat was hiervoor de reden?

- Middelen basisondersteuning: Binnen alle deelnemende besturen worden deze middelen gebruikt om (een deel van) de kosten van de interne begeleiding te financieren. De meerkosten worden betaald uit de eigen lumpsum bekostiging. Totaal ontvangen basisondersteuning: **€877.340**
- Middelen extra ondersteuning: Met deze middelen wordt door de deelnemende schoolbesturen verschillend omgegaan.

Morgenwijzer (€ 1.075.762) verdeelt een groot deel van deze middelen over de scholen. In 2020 is het nieuwe visiestuk Passend Onderwijs tot stand gekomen. Hoofddoel van dit visiestuk is het verder versterken van de basisondersteuning, door ondersteuning, persoonlijke ontwikkeling en kennisdeling te stimuleren. Door de inzet van een coördinator passend onderwijs als poortwachter wordt er met scholen gekeken welke inzet zij zelf gedaan hebben en teruggekoppeld waar de school zelf nog inzet kan geven, voordat er extra ondersteuning wordt geboden. In 2021 is besloten om meer aandacht te gaan geven aan de kennis en vaardigheden van medewerkers rondom Handelingsgericht werken (HGW). In samenspraak met het Samenwerkingsverband wordt dit in 2022 ook als bovenbestuurlijke thema's voor bijeenkomsten ingepast.

Met hulp van deze extra middelen worden onderwijsassistenten en extra leerkrachten ingezet om tegemoet te komen aan de onderwijs- en ondersteunings-behoefte van leerlingen. Die ontwikkeling wordt scherp gemonitord op het gewenste resultaat.

Tevens wordt een deel van de middelen ingezet voor de financiering van een zorgklas en een plusklas binnen een aantal scholen, voor.

Daarnaast wordt vanuit deze middelen het bovenschools ondersteuningsteam gefinancierd, bestaande uit: een tweetal eigen orthopedagogen, een gedragspecialist, twee kindercoaches en een coördinator.

Er heerst tevredenheid over de kwaliteit van de medewerkers van de AED die worden ingezet vanuit het solidariteitscontract met de AED. Morgenwijzer heeft ook een eigen contract met de AED afgesloten voor de inzet van ambulante begeleiders bij complexe ondersteuningsvragen. Vragen voor

de inzet vanuit het eigen ondersteuningsteam of inzet van de AED lopen via de bovenschoolse poortwachter.

In 2021 is er extra aandacht geweest voor opvang van kwetsbare kinderen. Voor deze leerlingen is zoveel mogelijk ondersteuning ingezet rondom de lockdowns. Het bestuur van Morgenwijzer heeft – net als de andere besturen en de landelijke trends – de periode van lockdowns en online onderwijs als een periode ervaren waarbij veel gevraagd is van kwaliteitszorg. Vooruitkijkend zal hiervoor ook blijvende aandacht nodig zijn.

Scope-scholengroep (€ 740.553) beheert het grootste deel van deze middelen bovenschools voor de financiering van ondersteuningsarrangementen binnen de scholen. Daarnaast wordt een deel van deze middelen gebruikt voor de financiering van een bovenschoolse plusklas hoogbegaafden (Kaleidoscope – ca 70 kinderen) en een speciale zorggroep binnen één van de scholen (Octaaf – 10 kinderen)). Scope kent een team Begeleider Passend Onderwijs (BPO). Hierin zitten orthopedagogen en ook een aantal begeleiders passend onderwijs met expertise op zowel cluster 3 als cluster 4 problematiek. Daarnaast begeleiders die worden ingezet op de individuele kindgerichte ondersteuningsarrangementen binnen de scholen. Het geheel wordt aangestuurd door een coördinator. Ook Scope kent een ‘poortwachter’ die leerlingen toeleidt naar de best passende plek of begeleiding.

Tijdens de lockdowns zijn veel kwetsbare leerlingen fysiek naar school gekomen. Ook bij Scope is in de periode van online-onderwijs en lockdowns de druk op kwaliteitszorg binnen de school vergroot. Scholen hebben zich extra moeten inzetten om alle leerlingen in beeld te houden. Het bestuur en de clusterdirectie verwachten - vooruitkijkend - dat er nog wel langere tijd extra aandacht nodig zal zijn om de bijzondere ontwikkelingen uit de Corona-periode en het effect voor Passend Onderwijs volledig in beeld te hebben voor iedere leerling.

Wij de Venen (€ 847.734) beheert het grootste deel van deze middelen bovenschools voor de financiering van individuele ondersteuningsarrangementen binnen de scholen. Binnen het IB-netwerk worden alle aanvragen inhoudelijk besproken en collegiaal getoetst. Daarnaast heeft iedere school 0,2 fte ontvangen voor de financiering van een plusklas en een pluszorgklas. Er heerst grote tevredenheid bij Wij de Venen over de kwaliteit van de medewerkers van de AED die worden ingezet vanuit het solidariteitscontract binnen de Rijnstreek. Wij de Venen heeft ook een eigen contract met de AED afgesloten voor de inzet van ambulante begeleiders bij complexe ondersteuningsvragen, zowel individueel als bij groepen. Aanvragen voor de inzet vanuit de bovenschoolse ondersteuningsmiddelen of voor inzet vanuit het contract met de AED lopen via het IB-adviesteam en dit wordt aangestuurd door een bovenschoolse ‘poortwachter’.

De periode van lockdowns en online-onderwijs heeft zeker invloed gehad en veel geleverd aan scholen. Het bestuur van Wij de Venen geeft aan dat leerlingen die gebruik maken van extra ondersteuning goed in beeld zijn gebleven. Scholen hebben in de opvang van leerlingen uitdrukkelijk ruimte beschikbaar gesteld voor leerlingen uit kwetsbare gezinnen of leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte. Hiermee is de verwachting dat de impact voor deze leerlingen beperkt is gebleven.

De overige besturen met één school (€ 300.556) gebruiken de extra middelen voor de begeleiding van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften. Dit gebeurt veelal door de inzet van onderwijsassistenten of leerkrachten (leerlingbegeleiders). Daarnaast worden de middelen gebruikt voor de inzet van interne of externe specialisten en voor het deels financieren van plusgroepen of een taalklas.

3. Wat is inmiddels bereikt en/of geborgd van de geformuleerde doelen?

Uit de verschillende verantwoordingen komt het volgende beeld naar voren:

- Passende ondersteuningsarrangementen voor een groot aantal leerlingen, zowel individueel als groepsgericht;
- Meer extra handen in de klas in de vorm van onderwijsassistenten waardoor er meer ondersteuning op maat geboden kan worden;
- Relatief weinig verwijzingen naar het speciaal (basis) onderwijs;
- Een handelingsgerichte werkwijze binnen de scholen en verbetering van de ondersteuningsstructuur;
- De besturen hebben beter in beeld op welke scholen welke ondersteuningsvragen spelen;
- Door de inzet van een eigen orthopedagoog wordt het aantal onderzoeken beperkt en wordt er meer ingezet op de ondersteuning van IB-ers en de leerkracht in relatie met de leerling;
- Steeds meer preventieve inzet van de ondersteuning i.p.v. curatieve inzet;
- Deskundige IB-ers die steeds beter in staat zijn de gewenste ondersteuning te arrangeren;
- Verbetering vaardigheden en kennis van leerkrachten en IB-ers.

6. Leerlingaantallen

6.1 Ontwikkeling aantal leerlingen in het (S)BAO per schoolbestuur

Bestuur	1-10-2021	1-10-2020	1-10-2019	1-10-2018	1-10-2017	1-10-2016	1-10-2015	1-10-2014
Scope Scholengroep	2.741	2.796	2822	2823	2806	2759	2827	2836
Morgenwijzer	3.878	4.073	4263	4496	4500	4464	4452	4482
WIJ de Venen	3.195	3.149	3099	2996	3026	3050	3104	3113
De Groeiling								
Michael St.	156	153	156	163	174	180	183	188
Vereniging voor Montessori Onderwijs								
Montessorischool	188	183	167	155	156	156	154	156
Stichting Islamitische basisscholen								
An Noer	297	299	293	294	292	282	271	248
LEV-WN								
GBS De Tamboerijn	163	164	166	166	148	170	171	160
SPCO Groene Hart								
De Meent	52	49	51	46	42	47	45	44
VS Rijnstreek								
Ridderspoor	143	140	136	141	133	134	113	118
Horizon								
Op Maat	119	138	139	131	104	98	136	126
Totaal incl. Op Maat	10.932	11.144	11.292	11.411	11.381	11.340	11.456	11.471
Totaal excl. Op Maat	10.813	11.006	11.153	11.280	11.277	11.242	11.320	11.345

Er is op teldatum 1 oktober 2021 in samenwerkingsverband Rijnstreek sprake van een daling van 193 leerlingen in het BAO. Na een lichte stijging in 2017 en 2018 is weer een gestage daling ingezet. Voor het eerst duikt het leerlingaantal in dit samenwerkingsverband onder de 11.000. Bij S(B)O Op Maat was sprake van groei in 2016 en 2017 n.a.v. met de verbrede toelating. Dit jaar toont een sterke daling na stabilisatie sinds 2018.

6.2 Totaal aantal leerlingen binnen ons samenwerkingsverband en aantal leerlingen binnen S(B)O Op Maat

Teldatum:	aantal leerlingen in swv 28-13	S(B)O Op Maat	w.v. SBO leerlingen	SO profiel leerlingen in SBO	deelname percentage Op Maat	deelname percentage SBO	deelname percentage SBO landelijk
1-10-2010	-	234			1,93%	1,93%	
1-10-2011	-	202			1,70%	1,70%	
1-10-2012	-	165			1,41%	1,41%	
1-10-2013	11.705	146			1,25%	1,25%	
1-10-2014	11.528	126			1,09%	1,09%	2,47%
1-10-2015	11.456	136	103	33	1,19%	0,91%	2,35%
1-10-2016	11.340	98	59	39	0,86%	0,52%	2,32%
1-10-2017	11.381	104	52	52	0,91%	0,46%	2,35%
1-10-2018	11.411	131	45	86	1,15%	0,39%	2,43%
1-10-2019	11.291	139	30	109	1,23%	0,27%	2,49%
1-10-2020	11.144	138	29	109	1,24%	0,26%	2,51%
1-10-2021	10.932	119	28	91	1,09%	0,26%	

Toelichting:

De daling van het daadwerkelijke aantal SBO leerlingen is, na de forse daling tot 2018, gestabiliseerd op bijna 30 leerlingen zoals in de kolom SBO leerlingen is te zien. Het huidige deelname percentage SBO is 0,26%.

Door de invoeging van SO leerlingen (van 33 naar 109 in de afgelopen 5 jaar) binnen S(B)O Op Maat leek het totaal aantal leerlingen zich tussen 130 en 140 te stabiliseren. Echter t.o.v. vorig jaar is sprake van een daling met 19 SO leerlingen.

Dit totaal aantal van 119 leerlingen bij Op Maat wordt in het landelijke dashboard in zijn geheel aan het SBO toegeschreven waardoor het deelnamepercentage op 1,09% wordt gesteld; Het SBO deelname percentages ligt ruim onder het landelijk gemiddelde van 2,51%. Dit landelijk gemiddelde zal naar verwachting voor 2021 ook rond de 2,5% uitkomen (gegevens dashboard Vensters 2021 zijn nog niet beschikbaar).

Belangrijk hierbij is te melden dat er in augustus 2019 25 leerlingen vanuit Gouda en omgeving zijn ingestroomd bij Op Maat. Dit had te maken met de opheffing van SO De Regenboog in Gouda door Horizon. In Gouda (SWV Midden Holland) is er door deze opheffing geen separate cluster 4 SO school meer aanwezig. Naar verwachting zou dit een aanzuigende werking kunnen hebben voor Op Maat voor wat betreft de instroom van leerlingen met een SO-profiel. In de praktijk stabiliseerde het aantal SO leerlingen in 2020 en is er nu zelfs sprake van een daling (van 109 naar 91 leerlingen).

In oktober 2020 blijken er 31 leerlingen uit SWV Midden Holland bij Op Maat naar school te gaan. In 2021 zijn dit er 26. Een daling van 5 leerlingen. Daarnaast zijn er nog 10 leerlingen met een SO-profiel vanuit andere samenwerkingsverbanden bij Op Maat geplaatst. Een deel daarvan is terug te voeren naar plaatsing van kinderen in Horizon instellingen in Alphen.

6.3 Aantal leerlingen in het SO

Tel datum:	SO leerlingen	deelname percentage SO	SO leerlingen + II SO profiel in SBO	deelname percentage SO incl. Op Maat	deelname percentage SO landelijk
1-10-2010					
1-10-2011	195	1,60%	195	1,60%	
1-10-2012	185	1,55%	185	1,55%	
1-10-2013	169	1,44%	169	1,44%	
1-10-2014	180	1,56%	180	1,56%	1,63%
1-10-2015	163	1,43%	196	1,71%	1,57%
1-10-2016	156	1,38%	195	1,72%	1,58%
1-10-2017	155	1,36%	207	1,82%	1,62%
1-10-2018	143	1,25%	229	2,01%	1,67%
1-10-2019	152	1,35%	261	2,31%	1,76%
1-10-2020	172	1,54%	281	2,52%	1,80%
1-10-2021	189	1,73%	280	2,56%	

Toelichting:

Uit de tabel blijkt dat het aantal leerlingen binnen het SO vanuit ons samenwerkingsverband na een vrij forse daling sinds 2018 weer aan het stijgen is. Het aantal leerlingen loopt per 1 oktober 2020 fors op (+20) naar 172 en stijgt verder door in 2021 (+17) naar 189. Het leerlingaantal SO komt hiermee na een jarenlange daling weer op het niveau van 2011/2012 uit. Het deelnamepercentage SO is hierdoor in twee jaar tijd gestegen van 1,35% naar 1,73%.

Dit is het percentage dat op het landelijk dashboard is te zien. Toch is dit niet de werkelijke situatie. Door de instroom van SO leerlingen binnen S(B)O Op Maat is het werkelijke aantal leerlingen met een SO-profiel $189 + 91 = 280$ leerlingen. Doordat het aantal leerlingen met een SO profiel bij Op Maat is gedaald, blijft het totaal aantal SO leerlingen nu ongeveer gelijk aan het jaar ervoor. Hiermee komt het aantal leerlingen dat een SO aanbod krijgt op een deelnamepercentage van 2,55%, wat hoger ligt dan het landelijke gemiddelde van 1,80%. Wij constateren dat de landelijke trend van groei in het SO zich ook in de Rijnstreek heeft voorgedaan.

Verdeling aantal leerlingen per SO-school

SO scholen	1-10-2021	1-10-2020	1-10-2019	1-10-2018
Prisma	77	70	63	54
2Play/Cardea	12	15	14	14
Inst. De Piloot /Curium Gouda	3	3		
De Thermiek	39	32	24	22
De Brug	11	11	11	7
OZC Orion	11	10	11	12
Leo Kanner SO - Oegstgeest	14	13	11	15
Leo Kanner/De Musketier-Zoete	3	3	1	1
Curium/Leo Kanner Oegstgeest	8	5	5	4
Korte Vlietschool			1	
Duinpieper	1		1	3
De Strandwacht	1	1		3
Yulius Onderwijs	1	1	1	
de Keerkring	3	1	1	
De Waterlelie				2
Kesper College				2
Bergse Veldschool Rotterdam	1			
De Parel		1	1	1
Herman Broerenschool		1	1	1
Eerste ned Buitenschool		1	1	1
De Ruimte	1	1	1	1
Duisterhoutschool, Friesland	1	2	2	
Samuëlschool, Gouda reformatie	1	1	1	
Het Kasteel, Breda	1			
De Bouwsteen, Hengelo			1	
	189	172	152	143

Door de verbrede toelating vanaf augustus 2015 binnen SBO Op Maat met leerlingen met een SO-profiel (cluster 4) lukt het steeds beter deze leerlingen binnen de Rijnstreek een passend aanbod te bieden. Hierdoor is de uitstroom naar het SO cluster 4 in Leiden in de afgelopen 6 jaar verminderd; Leo Kannerschool van 27 in 2015 naar 17 nu en Pi de Brug van 21 in 2015 naar 11 nu. Totaal van 48 naar 28 leerlingen.

Bij SO Prima (cluster 3) is al een aantal jaren sprake van groei wat betreft het aantal leerlingen vanuit het eigen samenwerkingsverband. De laatste twee jaar is een opvallende groei waar te nemen in het aantal leerlingen van mytyschool De Thermiek.

6.4 Totaal deelnamepercentage SBO + SO

Teldatum:	deelname percentage SBO landelijk	deelname percentage SO landelijk	Totaal landelijk	Totaal SWV Rijnstreek SBO + SO
1-10-2010				
1-10-2011				3,30%
1-10-2012				2,96%
1-10-2013				2,69%
1-10-2014	2,47%	1,63%	4,10%	2,65%
1-10-2015	2,35%	1,57%	3,92%	2,62%
1-10-2016	2,32%	1,58%	3,90%	2,24%
1-10-2017	2,35%	1,62%	3,97%	2,28%
1-10-2018	2,43%	1,67%	4,10%	2,40%
1-10-2019	2,49%	1,76%	4,25%	2,58%
1-10-2020	2,51%	1,80%	4,31%	2,78%
1-10-2021				2,82%

Toelichting:

De landelijke deelname percentages (Venster) zijn nog niet bekend. Ons deelnamepercentage SBO ligt, uitgaande van het aantal officiële SBO leerlingen, ruim onder het landelijke gemiddelde (0,26% t.o.v. 2,51%).

Ons deelnamepercentage SO ligt - uitgaande van het aantal leerlingen binnen het SO en de leerlingen met een SO-profiel binnen Op Maat - **boven** het landelijke deelnamepercentage (2,56% t.o.v. 1,80%). Het totale deelnamepercentage van het aantal leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs (SBO+SO) is $0,26\% + 2,56\% = 2,82\%$. Dit is lager dan het landelijke gemiddelde deelnamepercentage van 4,31%.

Concreet betekent dit dat 2,82% van onze leerlingen (308, vorig jaar 310) onderwijs ontvangt in een separate gespecialiseerde omgeving, terwijl dat percentage landelijk 4,31% is. Dit zou in relatie met ons samenwerkingsverband 471 leerlingen betreffen.

Bij de start van het samenwerkingsverband in augustus 2014 zijn de volgende doelen gesteld m.b.t. de deelnamepercentages in het SBO en het SO:

- Deelnamepercentage SBO-school stabiliseert op 1,4%
- Deelnamepercentage SO-scholen stabiliseert op 1,55%

De huidige deelnamepercentages komen niet overeen met deze stabilisatiedoelen SBO en SO. Het aantal leerlingen binnen het totale gespecialiseerde onderwijs (SBO+SO tezamen) vanuit ons samenwerkingsverband zou op basis van deze doelen niet hoger mogen zijn dan $1,40\% + 1,55\% = 2,95\%$. In werkelijkheid is het totale deelnamepercentage echter 2,82% en dat is nog net iets lager

dan het stabilisatiedoel SBO en SO tezamen. Wel moet geconstateerd worden dat er, na daling in 2015/2016 een stijgende lijn is te zien van 2,24% in 2016 naar 2,82% in 2021.

Het lage deelnamepercentage SBO leerlingen binnen het S(B)O in De Rijnstreek wordt veroorzaakt door het feit dat:

- Reguliere basisscholen met hulp van de extra ondersteuningsmiddelen en de ingerichte ondersteuningsstructuur steeds beter in staat zijn een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod binnen de eigen school te realiseren.
- S(B)O Op Maat door het veranderende profiel voor SBO-leerlingen niet altijd meer de meest passende of gewenste plek is.
- Er 14 leerlingen uit de Rijnstreek buiten de regio op het SBO zitten en daardoor niet meetellen voor het deelnamepercentage SBO binnen het samenwerkingsverband.

Het hogere deelnamepercentage SO leerlingen werd de afgelopen jaren veroorzaakt door de verbrede toelating binnen S(B)O Op Maat en het feit dat wij deze leerlingen met een TLV SBO+SO arrangement meetellen als SO leerling in onze rapportages. Echter dit jaar laat een daling van het aantal SO leerlingen bij Op Maat zien waar deze vorig jaar nog gelijk bleef. Intussen is bij SO Prisma (Alphen) sinds 2016 sprake van jaarlijkse groei en laat De Thermiek (SO Leiden) de afgelopen 2 jaar een stijging zien.

Zoals gemeld komen de leerlingen die met een SO profiel geplaatst zijn bij Op Maat in het landelijk dashboard niet als SO leerling naar voren, maar tellen ze voor de deelnamepercentages mee als SBO leerling.

In samenwerkingsverbanden waar geen separate SO voorziening is, komen veel SO profielleerlingen in het SBO terecht enkel met een TLV SBO. Daardoor is het deelnamepercentage SBO in die regio's vaak hoger en het deelnamepercentage SO lager.

7. Financieel beleid

7.1 Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2021 in vergelijking met 31 december 2020. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2021	31-12-2020	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Immateriële vaste activa	€ -	€ -	Eigen vermogen	€ 1.076.433	€ 1.084.709
Materiële vaste activa	€ 6.189	€ 5.968	Voorzieningen	€ 28.328	€ 24.734
Vorraden	€ -	€ -	Kortlopende schulden	€ 238.592	€ 684.002
Vorderingen	€ 69.006	€ 241.706			
Liquide middelen	€ 1.268.157	€ 1.545.771			
Totaal activa	€ 1.343.352	€ 1.793.445		€ 1.343.352	€ 1.793.446

Toelichting op de fluctuatie activa zijde van de balans:

Materiële vaste activa +221

De materiële vaste activa zijn toegenomen met € 221. Er is voor een bedrag van € 2.930 geïnvesteerd in 2021 (laptops) en de afschrijvingskosten bedragen € 2.709.

Vorderingen -172.699

De vorderingen zijn afgenomen met € 172.699 t.o.v. 2020. De vorderingen betreffen kosten van SO-arrangementen (leerlingen geplaatst bij Op Maat vanuit andere samenwerkingsverbanden), Kanjertrainingen en grensverkeer SBO.

Liquide middelen -277.614

De liquide middelen zijn afgenomen met € 277.614 t.o.v. 2020. Zie het kasstroomoverzicht voor een toelichting hierop.

Toelichting op de fluctuatie passiva zijde van de balans:

Eigen vermogen -8.275

Het Eigen vermogen is afgenomen met € 8.275 t.o.v. 2020 door onttrekking van het exploitatieresultaat 2021.

Voorzieningen 3.594

De voorzieningen (jubilea en duurzame inzetbaarheid) zijn afgenomen met € 3.594 t.o.v. 2020. Aan de voorziening verlofsparen is € 4.110 gedoteerd. Uit de voorziening jubilea is € 516 vrijgevallen.

Kortlopende schulden   **-445.410**

De kortlopende schulden waren vorig jaar toegenomen met € 419.192 en zijn dit jaar weer afgenomen met € 445.410 t.o.v. 2020. Zij zijn nu op ongeveer hetzelfde niveau als in 2019.

Er is in 2021 subsidie voor hoogbegaafden ontvangen voor het gehele schooljaar 2021-2022. De subsidie voor de periode januari-juli 2022 is als vooruit ontvangen opgenomen.

Onder de kortlopende schulden zijn o.a. nog te betalen facturen opgenomen m.b.t. projectleiding Oudersteunpunt, Van Ree accountants, OOG, projectleiding comPACT en grensverkeer SBO.

7.2 Analyse resultaat

Het samenwerkingsverband werkt met een schooljaarbegroting. De begroting 2021 is derhalve een optelling van de schooljaarbegroting 2020-2021 en 2021-2022. De begroting van 2021 liet een negatief resultaat zien van € 338.979. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat in boekjaar 2021 van € 8.275: een verschil van € 330.704 met de begroting. Het negatief resultaat over het boekjaar 2020 bedroeg € -176.020 en boekjaar 2019 € -107.582. Met de negatieve resultaten van de afgelopen drie jaar is de afbouw van de algemene reserves ingezet.

In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen

Analyse realisatie 2021 versus realisatie 2020 en realisatie 2021 versus begroting 2021

Onderstaand is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2020 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten zijn vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2021 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2020.

Staat van baten en lasten kalenderjaar 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Vershil	Realisatie 2020	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	7.106.597	6.933.125	173.472	7.010.748	95.849
Overige overheidsbijdragen	10.273	13.997	-3.724	9.891	382
Overige baten	930.291	887.671	42.620	852.587	77.705
Totaal baten	8.047.161	7.834.793	212.368	7.873.226	173.935
Lasten					
Personele lasten	831.448	793.882	-37.566	681.403	-150.046
Afschrijvingen	2.709	2.358	-351	2.660	-50
Huisvestingslasten	26.511	41.503	14.992	41.402	14.891
Overige lasten	522.625	815.958	293.333	512.538	-10.087
Doorbetalingen aan schoolbesturen	6.667.081	6.520.071	-147.010	6.809.705	142.624
Totaal lasten	8.050.375	8.173.772	123.397	8.047.708	-2.667
Saldo baten en lasten	-3.214	-338.979	335.765	-174.482	171.268
Financiële baten en lasten					
Financiële lasten	5.061	-	-5.061	1.538	-3.523
Totaal financiële baten en lasten	-5.061	-	-5.061	-1.538	-3.523
Totaal resultaat	-8.275	-338.979	330.704	-176.020	167.745

Toelichting op realisatie 2021 versus realisatie 2020:

Het resultaat is dit jaar -€ 8.275, ten opzichte van -€176.020 vorig jaar een minder negatief resultaat. Het was gewenst om d.m.v. een negatief resultaat de hoge reserves af te bouwen.

Rijksbijdragen OCW 95.849

De rijksbijdragen OCW zijn met € 95.849 toegenomen t.o.v. 2020. Dit wordt veroorzaakt door een nabetaling over schooljaar 2020/2021 (€ 69.442). Ook de verhoging van de rijksbijdragen van schooljaar 2021/2022 is van invloed op deze toename.

Overige overheidsbijdragen 382

De overige overheidsbijdragen zijn conform voorgaand jaar.

Overige baten 77.705

De overige baten zijn toegenomen met € 77.705 t.o.v. 2020. Dit wordt m.n. veroorzaakt doordat er meer leerlingen uit andere samenwerkingsverbanden bij Op Maat geplaatst zijn waardoor de baten van de SO-arrangementen, betaald door andere samenwerkingsverbanden, hoger zijn dan in 2020.

Personele lasten 150.046

De lonen en salarissen zijn t.o.v. 2020 toegenomen met € 75.356. Het gemiddeld aantal werknemers is gestegen met 1 t.o.v. 2020. De overige personele lasten zijn toegenomen met € 74.689; dit betreft

met name de kosten nascholing. Wegens coronamaatregelen waren de kosten nascholing in 2020 gedaald naar € 8.834. In 2021 was gelukkig weer meer mogelijk waaronder Kanjertrainingen, directie- en ib-dagen, een incompany training projectmanagement en de jaarlijkse conferentie. De kosten nascholing bedroegen € 72.604 in 2020.

Afschrijvingen **50**

De afschrijvingslasten zijn conform voorgaand jaar.

Huisvestingslasten **-14.891**

De huisvestingslasten zijn afgenomen t.o.v. 2020. Er heeft een interne verhuizing plaatsgevonden in het gebouw naar een kleinere setting. De huurkosten zijn derhalve afgenomen.

Overige lasten **10.087**

Administratie- en beheerslasten en leer- en hulpmiddelen zijn in totaal afgenomen met € 10.087 t.o.v. 2020. De inzet van de interim directeur-bestuurder bedroeg in de periode augustus-december 2020 (€ 77.755) en in 2021 periode januari-maart € 45.059. In 2020 zijn wervingskosten gemaakt. Het loskoppelen van de infrastructuur in gebouw Op Maat en de migratie naar office 365 bracht in 2020 extra kosten met zich mee. In 2021 zijn deze kosten weer op het normale niveau.

Doorbetalingen aan schoolbesturen **-142.624**

De afname van € 142.624 t.o.v. vorig jaar wordt met name veroorzaakt doordat in schooljaar 2020-2021 een eenmalige verhoging van de extra ondersteuning per leerling was toegekend ad € 20,-- en een extra uitbetaling ad € 10,-- per leerling in het kader van afbouw reserves plaatsvond.

Toelichting op realisatie 2021 versus begroting 2021

Exploitatieoverzicht	7/12e sj 20-21	Kalenderjaar 2021		
	5/12e sj 21-22	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil €
Baten				
Lichte ondersteuning	2.112.795			
Zware ondersteuning	4.593.634			
Indexering rijksbijdrage	134.128			
	6.840.557		6.914.604	74.047
Overdrachtsverplichting van SBO -SWV	394.822		409.138	14.316
Regeling schoolmaatschappelijk werk	27.241		28.744	1.503
Grensverkeer SBO inkomend	8.980		4.545	-4.435
Geormerkte subsidie/overheidsbijdragen	65.327		65.327	0
Overige baten	497.864		520.939	23.075
	994.234		1.028.693	34.459
Totale baten	7.834.791		7.943.297	108.506
Lasten				
Afdracht SO, teldatum (door DUO)	2.005.708		2.005.708	0
Afdracht SO, peildatum (tussentijdse groei S)	133.904		129.905	-3.999
Grensverkeer SBO uit	72.528		76.344	3.816
	2.212.140		2.211.958	-182
Pr. 1 Basisondersteuning	887.340		886.767	-573
Pr. 2 Extra ondersteuning	2.150.308		2.299.105	148.797
Pr. 3 Arrangementen SBO/SO	820.380		696.453	-123.927
Pr. 4 Ondersteuningsstructuur	932.481		951.268	18.787
Pr. 5 Divers (OJIP, Personele fricties)	149.137		168.009	18.872
Pr. 6 Professionalisering	101.583		72.604	-28.979
Pr. 7 Bestuur en beheer	333.496		364.336	30.840
Pr. 8 Ontwikkeling en innovatie	387.000		115.698	-271.302
Pr. 9 Knelpunten	30.000		24.040	-5.960
Pr. 10 Nieuwkomers	39.250		41.000	1.750
Pr. 11 Hoogbegaafden	130.654		120.335	-10.319
	5.961.629		5.739.614	-222.015
Totale lasten	8.173.769		7.951.572	-222.197
Resultaat	-338.978		-8.275	330.703

De oorzaak van het feit dat het begrote exploitatieresultaat 2021 niet is gerealiseerd is zijn hogere baten (€108.506) en lagere uitgaven (€222.197). Er is een verschil in notatie tussen bovenstaande rapportage conform het begrotingsprogramma van het samenwerkingsverband en de staat van baten en lasten uit de RJO van het administratiekantoor. Dit wordt veroorzaakt de baten t.g.v. subsidie HoogBegaafden en de schoolmaatschappelijk werk regeling in de RJO onder de Rijksbijdragen OCW worden gevoegd. In het exploitatieoverzicht hierboven worden deze apart benoemd. Tevens worden baten die betrekking hebben op programma's in deze programma's verrekend. In de RJO worden al deze baten onder overige baten ondergebracht.

Het gerealiseerde negatieve resultaat 2021 (-€ 8.275) wijkt af van het begrote negatieve resultaat over 2021 (-€ 338.978). De belangrijkste oorzaak van het feit dat het begrote exploitatieresultaat 2021 niet is gerealiseerd is zijn hogere baten en lagere uitgaven.

Het negatieve resultaat van -€ 8.275 is weliswaar veel minder dan begroot maar dit betekent in ieder geval dat dit jaar de algemene reserves niet oplopen.

Het samenwerkingsverband werkt met een schooljaarbegroting. De begroting kalenderjaar 2021 is slechts een optelling van 7/12^e sj 20-21 en 5/12^e sj 21-22.

Baten

Rijksbijdragen

De baten aan personele en materiële rijksbijdrage wijken in positieve zin van de begroting af door aanpassing van de tarieven. Er heeft zowel een nabetaling 2020-2021 alsmede een herberekening 2021-2022 plaatsgevonden. Sinds enige jaren worden deze nacalculaties ook begroot. Er wordt gerekend met een bedrag van 2% van de rijksbijdrage (€ 134.128). De Rijksbijdrage in 2021 was uiteindelijk nog € 74.047 hoger. Indexering van de Rijksbijdrage veroorzaakt ook hogere baten uit de overdrachtsverplichting van SBO naar het SWV en de regeling schoolmaatschappelijk werk.

Geormerkte subsidie

In de begroting en realisatie is hier de 4-jarige subsidieregeling Hoogbegaafde opgenomen ad €65.327 per schooljaar t/m schooljaar 2022-2023.

Overige baten

De overige baten zijn € 23.075 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er meer leerlingen uit andere samenwerkingsverbanden bij Op Maat geplaatst waren waardoor de baten van de SO-arrangementen, betaald door andere samenwerkingsverbanden, hoger zijn dan begroot (+ € 31.552). Subsidie voor KOPO was lager dan begroot i.v.m. minder mogelijkheden voor fysieke ontmoetingen door Covid19. Wegens onze interne verhuizing in 2021 was het niet meer mogelijk flexwerkplekken te verhuren; dit was nog wel begroot in schooljaar 2020-2021.

Lasten

Het resultaat boekjaar 2021 is minder negatief doordat in een aantal programma's minder is uitgegeven dan begroot. Een korte toelichting op de programma's met de grootste verschillen tussen begroting en realisatie:

Programma 2 – Extra ondersteuning (+€ 148.797)

Begroot € 2.150.308, realisatie € 2.299.105. In dit programma is € 148.797 meer uitgegeven dan begroot. Het positief resultaat 2020 is ingezet voor een verhoging van de extra ondersteuning met €20,- per leerling gedurende schooljaar 2020-2021. In dit schooljaar werd ook nog € 10,- extra ondersteuning toegekend i.v.m. afbouw reserves. Deze regelingen werken door in de begroting & realisatie kalenderjaar '21.

Programma 3 – Arrangementen SBO en SO

Programma 3 - Arrangementen SBO/SO	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
SO arrangementen in SBO	€ 598.484	€ 576.536	€ -21.948
Aanvullende SO arrangementen in SO	€ 39.167	€ 48.706	€ 9.539
Individuele maatwerktrajecten (IDN)	€ 45.000	€ -	€ -45.000
OZC Orion bijdrage	€ 15.000	€ 4.618	€ -10.382
Op Maat - Switch	€ 40.833	€ 40.833	€ 0
Op Maat - tussentijdse groei/extra groep	€ 57.458	€ -	€ -57.458
Curium/bijdr. leerkracht fietstraject	€ 13.750	€ 14.454	€ 704
Plusklas leermiddelen	€ 1.750	€ 1.558	€ -192
Trekkingsrecht Plusklas	€ 8.938	€ 9.750	€ 812
	€ 820.380	€ 696.453	€ -123.927

Begroot € 820.380, realisatie € 696.453. In dit programma is € 123.927 minder uitgegeven dan begroot. Er was rekening gehouden met de bekostiging door tussentijdse groei van een extra groep bij Op Maat in sj 20-21. Door personeelstekort, Covid19 en krimp van het aantal leerlingen maakte

het opzetten van een extra groep niet mogelijk. Het aantal leerlingen met een SO arrangement bij Op Maat is gedaald. Aan individuele maatwerktrajecten IDN (Innovatie Dekkend Netwerk) zijn nog geen uitgaven gedaan. In schooljaar 22-23 worden, na verdere implementatie, uitgaven op deze post verwacht. Door een herberekening is de bijdrage aan OZC Orion beduidend lager uitgevallen.

Programma 5 – Personele fricties/OJIP

Begroot € 149.137 realisatie € 168.009. In dit programma is € 18.872 meer uitgegeven dan begroot. In dit programma is de uitbetaling van de bruidsschat van WSNS opgenomen. Na afwikkeling van de personele fricties Op Maat is het restant voor de zomervakantie 2021 uitbetaald aan de besturen. Het ontwikkelen van een Oudersteunpunt is begroot in kalenderjaar 2022. Het project is echter al in november 2021 van start gegaan en bekostigd (€ 18.245).

Programma 6 - Professionalisering

Begroot € 101.000, realisatie € 72.604. In dit programma is € 28.979 minder uitgegeven dan begroot. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn diverse scholingsbijeenkomsten zoals de directie- en ib-dagen niet doorgedaan. De scholing integraal arrangeren is niet van start kunnen gaan en is nu voorzien voor schooljaar 2022-2023. Hiervoor was een bedrag van € 41.667 begroot. niet doorgedaan. Daarentegen is in het najaar wel gestart met een incompany training waarvan de totale kosten in 2021 zijn betaald terwijl deze conform de schooljaarbegroting voor slechts 5/12^e op 2021 drukten.

Programma 7 – Bestuur en beheer

Begroot € 333.496, realisatie € 364.336. In dit programma is € 30.840 meer uitgegeven dan begroot. De hogere uitgaven in de eerste maanden van 2021 zijn het gevolg van interim- en wervingskosten m.b.t. vervanging van de directeur-bestuurder; kosten voor juridische ondersteuning en bank- en rentelasten. Daarentegen waren kosten voor vacatiegelden OPR en huurkosten (wegens interne verhuizing naar kleinere ruimte) lager dan begroot.

Programma 8 - Ontwikkeling en Innovatie	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
Samenwerking Holland Rijnland	€ 16.250	€ 19.197	€ 2.947
Werkgr KOPO/doorg lijn	€ 13.000	€ 17.670	€ 4.670
Werkgroepen Eed/JOZ etc	€ 4.000	€ 2.842	€ -1.158
IDN/implementatie HR methode	€ 67.500	€ 55.167	€ -12.333
Ouderbetrokkenheid - onderzoek	€ 12.500	€ 18.459	€ 5.959
Tussenevaluatie over de grenzen	€ -	€ 2.363	€ 2.363
Leerrecht en zorgplicht	€ 12.500	€ -	€ -12.500
Ouderportaal+bemensing	€ 8.333	€ -	€ -8.333
IKEC	€ 25.833	€ -	€ -25.833
MLK & gedrag onderzoek/voorzieningen	€ 79.167	€ -	€ -79.167
nieuwe ontw nav verbeterplan Slob	€ 147.917	€ -	€ -147.917
	€ 387.000	€ 115.698	€ -271.302

Begroot € 387.000 realisatie € 115.698. In dit programma is € 271.302 minder uitgegeven dan begroot. Ontwikkelingen en innovaties zijn altijd lastig te begroten posten. Ontwikkelingen gaan vaak minder snel dan gedacht en verwacht. Dat is ook de oorzaak dat in dit programma op een aantal posten meer en op andere posten juist minder wordt uitgegeven.

Een tweetal onderzoeken en mogelijke ontwikkelingen n.a.v. de resultaten zijn, vanwege de corona crisis, uitgesteld. Ontwikkeling van IKEC heeft lange tijd stil gelegen. Er is in de loop van 2021 gelukkig een positief resultaat bereikt waardoor deze ontwikkeling in 2022 weer wordt opgepakt. Nieuwe ontwikkelingen naar aanleiding van de 25 verbeterpunten van OCW zijn begroot in schooljaar 2021-2022 maar komen met name in 2022 op gang.

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie. Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2021	2020	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,00	0,01	geen
Liquiditeit (current ratio)	5,60	2,61	geen
Liquiditeit (quick ratio)	5,60	2,61	kleiner dan 1,00
Rentabiliteit	0,00	-0,02	afhankelijk van fin. positie
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,82	0,62	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. Voorzieningen)	0,80	0,60	geen
Weerstandvermogen	0,13	0,14	kleiner dan 0,05
Kapitalisatiefactor	0,17	0,23	geen
Ratio normatief publiek eigen vermogen	3,85	3,87	groter dan 1,00

Investerings en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Het beleid is als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt er een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjarenbegroting opgenomen financieel perspectief.

Treasuryverslag

De Stichting SWV Passend Onderwijs Rijnstreek heeft een door het bestuur vastgesteld Treasurystatuut gebaseerd op het format van Vos/ABB. De Stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling beleggen en belenen en derivaten OCW 2016. Er is gebruik gemaakt van een sparrekening. De tegoeden op deze rekening zijn direct opeisbaar. Alle bankrekeningen (spaar- en rekening-courant) zijn ondergebracht bij de ING bank.

8. Continuïteitsparagraaf

Onderstaand wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek in het jaar 2022 en verder. Met behulp van de cijfers en toelichtingen daarop voor de Kengetallen, Staat van baten en lasten en Balans willen we een beeld geven over de continuïteit van onze stichting in een veranderende omgeving.

Uit de cijfers blijkt een lichte krimp van het totaal aantal leerlingen in de Rijnstreek versus een lichte maar structurele groei van het aantal plaatsingen voor het SO/SBO.

Maar er is meer aan de hand. Het speciaal onderwijs heeft te maken met een tekort aan leerkrachten, dat groter is dan in het regulier onderwijs. Door openstaande vacatures blijven er minder plaatsen beschikbaar voor leerlingen in het SO/SBO. Dit terwijl de vraag groeit.

Voor de zorg/onderwijs-combinaties (leerlingen die zorg nodig hebben om richting onderwijs te bewegen) wordt binnen de Rijnstreek traditioneel regelmatig gebruik gemaakt van voorzieningen buiten de eigen regio.

Hoewel dit al langer niet meer past in het 'thuis-nabij'-beleid, leek het lokaal organiseren van dergelijke voorzieningen vooral een luxe optie. Immers leerlingenvervoer was over het algemeen goed geregeld. Nu ook deze voorzieningen schaarser dreigen te raken, wordt de regio Rijnstreek vaker aangesproken op het verbeteren van het dekkend netwerk in de eigen gemeenten (verminderen grensverkeer). Daarnaast hebben de gemeenten aangegeven te willen bezuinigen op leerlingenvervoer.

Het regulier onderwijs is tijdens de Corona pandemie noodgedwongen meer gefocust geweest op continuïteit van het primaire onderwijsproces. In de trajecten waar het expertteam van het samenwerkingsverband passend onderwijs bij betrokken raakt, blijkt dat leerlingen soms minder goed in beeld zijn (geweest) en dat ontwikkelperspectiefplannen (OPP's) niet altijd volledig zijn uitgenut. Door de wachtlijsten in de jeugdzorg duurt het veelal lang voordat een behandeling beschikbaar is. In de trajecten voor een passend onderwijs plek ontstaat vaker de noodzaak tot overbruggings- of additionele tussenoplossingen voor leerlingen omdat ofwel behandeling in de zorg langer op zich laat wachten of omdat het speciaal (basis) onderwijs geen onderwijsplekken beschikbaar heeft. Ook vergt dit soms extra ondersteuning voor de leerkrachten, ouders en IB'ers. Per casus heeft het team van onderwijspecialisten meer behandeltijd nodig. Daarnaast wordt het team vaker dan voorheen gevraagd de school bij te staan in trajecten of wordt het ingeschakeld als doorzettingmacht richting jeugdhulp. De werkdruk loopt hierdoor op en met name de behoefte aan preventie en adviestaken is sterk gegroeid. In 2022 zal de organisatie opnieuw geijkt worden door onderwijsadviesbureau B&T.

Doordat de vraag naar extra ondersteuning en speciaal (basis) onderwijs jaar-over-jaar groeiend is, maar het aantal beschikbare plaatsen binnen het speciaal (basis) onderwijs onder druk staat, zullen naar verwachting meer leerlingen thuis komen te zitten. In de risicoanalyse 2022 en het vast te

stellen weerstandvermogen wordt hier rekening mee gehouden. Deze aanpak is afgestemd met de toezichhouders.

In de komende jaren zullen de 25 verbetermaatregelen Passend Onderwijs extra investeringen vergen. Dit betreft vooral kosten voor aanpassing van de communicatie- en informatiemiddelen (website, oudersteunpunt). Maar ook zal er geïnvesteerd worden in verbetering van kennis rondom zorgplicht, ouderbetrokkenheid, leerrecht, hoorrecht, etc. De trainingen zullen zich richten op de eigen organisatie, leerkrachten, IB'ers en schoolleiders. Daarnaast heeft de minister de regels rondom de inzet van middelen voor basisondersteuning en extra ondersteuning aangescherpt. Om deze maatregelen succesvol te implementeren is een aanpassing in de kwaliteitszorg noodzakelijk. Ook hierin zal geïnvesteerd moeten worden. Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek heeft hiervoor aansluiting gezocht bij andere samenwerkingsverbanden. Door diverse samenwerkingsvormen en inzet van externe projectmanagers kunnen de verbeterlagen geïmplementeerd worden.

8.1 Ontwikkelingen in meerjaren perspectief

	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Aantal leerlingen 1 oktober BAO	11.006	10.813	10.719	10.569	10.526
Aantal leerlingen 1 oktober SBO	138	119	122	125	130
Aantal leerlingen 1 oktober SO	172	189	191	194	194
Personele bezetting in FTE per 31 december					
Bestuur / Management	0,80	1,00	0,80	0,80	0,80
Ondersteunend personeel	5,10	6,20	6,50	6,50	5,30
Totaal personele bezetting	5,90	7,20	7,30	7,30	6,10

Toelichting

In 2021 heeft uitbreiding van personeel plaatsgevonden (zie hoofdstuk 3.1 formatieomvang). Vanaf 2023 wordt rekening gehouden met natuurlijk verloop van personeel.

In 2022 vindt uitbreiding van personeel plaats door het aanstellen van 2 onafhankelijke leden van de Toelaatbaarheidscommissie (2x0,05 fte) en bemensing van het in te richten Oudersteunpunt per schooljaar 2022-2023 (vooralsnog voor 0,2 fte).

Op dit moment wordt verder onderzocht wat de impact is van de nieuwe eisen van het ministerie van onderwijs aan Samenwerkingsverbanden. In de 25 verbeterpunten Passend Onderwijs van november 2020 en de verdere uitwerking hiervan blijkt een toenemende verantwoordelijkheid voor

de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs hetgeen van invloed kan zijn op de personele bezetting de komende jaren. Eventuele verdere decentralisatie van de ondersteuning - zoals deze vanaf augustus 2019 is ontwikkeld - kan de komende jaren ook mogelijk van invloed zijn op de personele bezetting. In de meerjarenbegroting vanaf 2024 is er vooralsnog rekening gehouden dat er geen vervanging plaatsvindt bij natuurlijk verloop.

Het leerlingaantal laat een continue daling zien. Er wordt voor de komende jaren door de schoolbesturen en volgens de prognose van de gemeente Alphen a/d Rijn uitgegaan van een krimp tot ca. 300 leerlingen in 2024 t.o.v. 2021. Zie ook ontwikkeling leerlingaantallen in Hoofdstuk 6.

8.2 Staat van baten en lasten

	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Baten					
Rijksbijdragen	€ 7.010.748	€ 7.106.597	€ 7.349.077	€ 7.271.600	€ 7.229.059
Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 9.891	€ 10.273	€ 11.920	€ 12.000	€ 12.000
Baten werk in opdracht van derden	€ -	€ -			
Overige baten	€ 852.587	€ 930.291	€ 669.383	€ 628.521	€ 588.947
Totaal baten	€ 7.873.226	€ 8.047.161	€ 8.030.380	€ 7.912.121	€ 7.830.006
Lasten					
Personeelslasten	€ 681.403	€ 831.448	€ 774.963	€ 728.346	€ 666.961
Afschrijvingen	€ 2.660	€ 2.709	€ 2.650	€ 2.650	€ 2.650
Huisvestingslasten	€ 41.402	€ 26.511	€ 52.620	€ 53.162	€ 53.712
Overige lasten	€ 512.538	€ 522.626	€ 782.356	€ 708.058	€ 525.866
Doorbetaling aan schoolbesturen	€ 6.809.705	€ 6.667.081	€ 6.790.642	€ 6.869.417	€ 6.578.872
Totaal lasten	€ 8.047.708	€ 8.050.376	€ 8.403.231	€ 8.361.633	€ 7.828.061
Saldo baten en lasten	€ -174.482	€ -3.215	€ -372.851	€ -449.512	€ 1.945
Financiële baten	€ -	€ -			
Financiële lasten	€ 1.538	€ 5.061	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Saldo financiële baten en lasten	€ -1.538	€ -5.061	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000
Totaal Resultaat	€ -176.020	€ -8.276	€ -378.851	€ -455.512	€ -4.055

Toelichting op de staat van baten en lasten

Voor 2022 is voor het eerst een kalenderjaarbegroting opgesteld. Hiervoor werd gewerkt met schooljaarbegrotingen.

Baten:

- De verwachte leerlingenaantallen zullen in de loop der jaren dalen waardoor de rijksbijdragen ook dalen. Dit wordt gedeeltelijk ondervangen door de jaarlijkse verhoging van de tarieven.

- Rijksbijdrage OCW. Naast de rijksbijdrage lichte en zware ondersteuningsmiddelen is hierin tevens opgenomen: de subsidie Hoogbegaafden die vanaf 2019 gedurende 4 schooljaren wordt toegekend (€ 65.327 per schooljaar) en de regeling schoolmaatschappelijk werk.
- Met ingang van kalenderjaar 2023 wordt de nieuwe bekostigingssystematiek van OCW ingevoerd. Dit zal een wijziging in de Rijksbijdragen OCW tot gevolg hebben. De exacte gevolgen zijn nog niet bekend en zijn derhalve niet meegenomen in deze prognoses die nog gebaseerd zijn op de huidige bekostigingsmethodiek.
- Een eerste voorzichtige doorrekening volgens de nieuwe methodiek laat zien dat het resultaat vanaf 2022 minder negatief zal zijn -€255.441, net als in 2023 -€383.432 en 2024 +€ 20.076.
- Overige overheidsbijdragen: Dit betreft de gemeentelijke subsidie voor de KO-PO bijeenkomsten die jaarlijks worden georganiseerd.
- In de overige baten vanaf 2022 zijn o.a. opgenomen: de inkomsten van de SO arrangementen binnen Op Maat van leerlingen uit andere samenwerkingsverbanden, overdrachtsverplichting SBAO in het kader van de 2% bekostigingsregeling, ouderbijdrage en trekkingsrecht plusklas, faciliteren Kanjertraining.

Lasten:

- De personeelslasten zijn in 2021 hoger dan het jaar ervoor en in de prognose door de inzet van een interim directeur-bestuurder in het begin van het jaar en benoeming van een nieuwe medewerker in de loop van het jaar. Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt rekening gehouden met natuurlijk verloop zonder vervanging.
- De afschrijvingslasten zijn conform vorig jaar. Er staan geen grote investeringen gepland in relatie tot de afschrijvingslasten
- De kantoorruimtes worden gehuurd in het gebouw van S(B)O Op Maat (bestuur iHUB Onderwijs). De huisvestingslasten zijn in 2021 lager i.v.m. een interne verhuizing in het gebouw naar een kleinere ruimte. Gezien de ontwikkelingen in het gebouw, is er een kans op een mogelijke verhuizing. Daarom is er in de prognose rekening gehouden met hogere huisvestingslasten.
- De doorbetalingen aan de scholen nemen toe door investeringen in de projecten Hoogbegaafdheid en de pilot Leerpleinen (2022 en 2023). In schooljaar 2023-2024 zijn deze projecten beëindigd.
- Er zijn in de meerjarenbegroting budgetten gereserveerd voor innovatie, onderzoek & ontwikkeling aan de hand van de ontwikkelingen uit de 25 verbeterpunten van het ministerie. – in totaal is hiervoor in schooljaar 2020-2021 € 310.000 beschikbaar, in de jaren daarna € 300.000 afnemend naar € 150.000 in schooljaar 2024-2025.
- Aan de budgetten voor reeds lopende innovaties worden ook de ontwikkelingen uit de 25 verbetermaatregelen van het ministerie toegevoegd. Dit heeft voor het samenwerkingsverband invloed op: ouderbetrokkenheid, externe communicatiemiddelen, informatie en kennis over leerrecht, zorgplicht. Deze nieuwe kennis en vereisten vergt scholing van leerkrachten, ib-ers en directies. In de meerjarenbegroting is hier voor gereserveerd in 2022: € 270.195, 2023: € 25.393 en in 2024: € 110.495

Door deze ontwikkelingen en investeringen is het resultaat in 2022 en 2023 negatief geprognostiseerd. Negatieve prognoses zijn mogelijk omdat het samenwerkingsverband beschikt over hoge algemene reserves. Deze reserves worden hiermee - conform het sectorplan afbouw van de bovenmatige reserves PO en VO - afgebouwd.

8.3 Balans in meerjarig perspectief

	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Activa					
Immateriële vaste activa	€ -	€ -			
Materiële vaste activa	€ 5.968	€ 6.189	€ 6.300	€ 6.500	€ 6.500
Financiële vaste activa	€ -	€ -			
Totaal vaste activa	€ 5.968	€ 6.189	€ 6.300	€ 6.500	€ 6.500
Voorraden	€ -	€ -			
Vorderingen	€ 241.706	€ 69.006	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Kortlopende effecten	€ -	€ -			
Liquide middelen	€ 1.545.771	€ 1.268.157	€ 891.783	€ 437.571	€ 433.516
Totaal vlottende activa	€ 1.787.476	€ 1.337.163	€ 971.783	€ 517.571	€ 513.516
Totaal Activa	€ 1.793.445	€ 1.343.352	€ 978.083	€ 524.071	€ 520.016
Passiva					
Algemene reserve	€ 696.248	€ 808.672	€ 576.583	€ 179.071	€ 238.016
Bestemmingsreserves	€ 388.461	€ 267.761	€ 121.000	€ 63.000	-
Overige reserves en fondsen	€ -	€ -	€ -	€ -	-
Totaal eigen vermogen	€ 1.084.709	€ 1.076.433	€ 697.583	€ 242.071	€ 238.016
Voorzieningen	€ 24.734	€ 28.328	€ 30.500	€ 32.000	€ 32.000
Langlopende schulden	€ -	€ -			
Kortlopende schulden	€ 684.002	€ 238.591	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Totaal passiva	€ 1.793.446	€ 1.343.352	€ 978.083	€ 524.071	€ 520.016

Ontwikkeling reserves en vermogen

	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
bestemmingsreserve personele fricties Op M (bruidsschat oude samenwerkingsverband WSNS)	€ 378.876	€ 219.235	€ 131.019	€ -	€ -	€ -	€ -
bestemmingsreserve innovaties & onderzoek	€ 300.000	€ 100.000	€ 84.179	€ 84.179	€ -	€ -	€ -
bestemmingsreserve Hoogbegaafden	€ -	€ 26.681	€ 73.263	€ 83.582	€ 63.000	€ 63.000	€ -
bestemmingsreserve Integraal arrangeren	€ -	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 58.000	€ -	€ -
Algemene reserve	€ 689.435	€ 914.813	€ 696.248	€ 808.672	€ 576.583	€ 179.071	€ 238.016
	€ 1.368.311	€ 1.260.729	€ 1.084.709	€ 1.076.433	€ 697.583	€ 242.071	€ 238.016

Toelichting op de balans en vermogenspositie

- Op basis van het besluit van OCW betreffende een risicobuffer voor samenwerkingsverbanden, wordt een weerstandsvermogen geadviseerd van 3,5% op basis van de totale baten. Op 31 december 2021 resulteert dit percentage in een bedrag van € 281.650 (totale baten € 8.047.161 x 3,5%). Begin 2022 is een risicoanalyse uitgevoerd en is het weerstandsvermogen door de Raad van Toezicht vastgesteld op €350.000,-.
- Er wordt de komende jaren met een negatieve begroting gewerkt om zodoende de opgebouwde bovenmatige reserve af te bouwen. In de prognoses wordt dit zichtbaar in de verlaging van de liquide middelen. De 25 verbetermaatregelen voor Passend Onderwijs van november 2020 vergen aanpassingen. Naast de eis om reserves versneld af te bouwen, ontstaan er nieuwe kosten ten behoeve van vereisten rondom het beter informeren van ouders (ouderportaal, inzicht in zorgplicht, leerrecht, etc.). Ook een optimalisatie van de verantwoording m.b.t. basisondersteuning en extra ondersteuning zullen aanpassingen vergen in de communicatiemiddelen, het kwaliteitsbeleid en opleiding van medewerkers, leerkrachten en IB'ers.
- In 2021 was de afbouw van de reserves minder dan begroot. Redenen hiervoor waren o.a. de coronapandemie (met tijdelijke sluiting van scholen) waardoor scholen en schoolbesturen minder mogelijkheden hadden om met de initiatieven van het samenwerkingsverband aan de slag te gaan. Ook de verruimde financiële (NPO) middelen in de sector maakten het extra uitdagend om de middelen vanuit het samenwerkingsverband ook nog eens doelmatig te besteden.
- De totale bestemmingsreserves (€ 267.761) bestaat uit drie delen:
  - a) Bestemmingsreserve (€84.179) bijdrage innovaties & onderzoek: Het positieve resultaat 2018 van €300.000 is dat jaar als bestemmingsreserve opgenomen. In 2019 is hiervan €200.000 uitgegeven aan de Pilot Leerpleinen. Het restantbedrag van € 100.000 wordt ingezet voor een tweetal onderzoeken en eventuele uitvoering van de uitkomsten van deze onderzoeken. Uitgaven op deze bestemmingsreserve waren in kalenderjaar 2020 (€ 15.000) en zijn, door uitstel van de onderzoeken vanwege corona, voorzien in 2022.
  - b) Bestemmingsreserve hoogbegaafden. Een deel van de ontvangen subsidie voor schooljaar 2019-2020 en 2020-2021 is in deze schooljaren niet uitgegeven en als bestemmingsreserve opgenomen. In schooljaar 2019 is het project opgestart en in 2020 en 2021 zijn, mede door Covid19, diverse activiteiten en ontwikkelingen langzamer tot stand gekomen en zullen uitgaven pas later gedaan worden. Dit is de oorzaak van de stijging van de bestemmingsreserve naar € 83.582.

- c) Bestemmingsreserve scholing integraal arrangeren. Het scholingsprogramma zal vanwege Covid19 pas in schooljaar 2022-2023 worden uitgerold. De bestemmingsreserve is daarom in zijn geheel blijven staan € 100.000.
- Er is in 2017 een voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd. Jaarlijks wordt hier een bedrag aan gedoteerd.
- Met ingang van kalenderjaar 2023 wordt de nieuwe bekostigingssystematiek van OCW ingevoerd. Dit zal een wijziging in de Rijksbijdragen OCW tot gevolg hebben. De exacte gevolgen zijn nog niet bekend en zijn derhalve niet meegenomen in deze prognoses die nog gebaseerd zijn op de huidige bekostigingsmethodiek. Een eerste voorzichtige doorrekening volgens de nieuwe methodiek laat zien dat het resultaat vanaf 2022 minder negatief zal zijn. Daarmee zullen de algemene reserves minder hard dalen en naar verwachting meer in de buurt komen van het onlangs vastgestelde weerstandsvermogen van € 350.000.

Financiële positie in Kengetallen

Kengetallen	Werkelijk	Werkelijk	Prognose	Prognose	Prognose
	2020	2021	2022	2023	2024
Liquiditeit (quick ratio)	2,61	5,60	3,89	2,07	2,05
Rentabiliteit	-0,02	0,00	-0,05	-0,06	0,00
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,62	0,82	0,74	0,52	0,52
Weerstandsvermogen	0,14	0,13	0,09	0,03	0,03
Normatief publiek eigen vermogen	3,87	3,85	2,49	0,86	0,85

Overige rapportages

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Alle administratieve processen zijn beschreven in het “Handboek administratieve organisatie”. In de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) wordt op een systematische manier inhoud gegeven aan het proces van richting geven (besturen/plannen) en het op koers houden van het samenwerkingsverband. Het doel van planning en controle is:

- vergroten van de doelmatigheid en beheersbaarheid van de organisatie in financiële zin;
- uitvoeren en bewaken van de realisatie dan wel bijsturing van beleidsdoelstellingen.

Met ingang van schooljaar 2022-2023 zal een nieuwe ondersteuningsplan periode aanbreken. Al in 2021 is gestart met de evaluatie van het aflopende ondersteuningsplan en mogelijke verbeteringen. Hierbij komt vooral naar voren dat betrokken partijen (OPR, toezichthouders) behoefte hebben aan een strakkere monitoring en een ondersteuningsplan waarbij in geval van calamiteiten (zoals bijvoorbeeld gebeurde rondom Corona) prioriteiten bijgesteld kunnen worden zonder het overzicht te verliezen.

Jaarlijks werken we het ondersteuningsplan uit in de kalenderjaar- en de meerjarenbegroting. De financiële zaken volgen we door de ‘softcloses’ van het administratiekantoor die we drie keer per jaar ontvangen waardoor we zo nodig tijdig kunnen bijsturen

Elk jaar stellen we een jaarverslag inclusief de jaarrekening op. Deze documenten stellen we beschikbaar aan onze belanghebbenden (o.a. schoolbesturen, OndersteuningsPlanRaad, gemeenten en overige partners).

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Uit het onderzoek van de Inspectie wordt gerapporteerd dat risico's afhankelijk zijn van de mate waarin sprake is van personeel in eigen dienst, dat risico's zowel positief als negatief vaak gekoppeld zijn aan verevening, dat een risicobuffer aan de bruto totale baten gekoppeld moet worden, waarbij een bufferpercentage van 3,5% hoort en dat kleinere samenwerkingsverbanden een hogere buffer moeten hebben waarbij een ondergrens van € 250.000 gesteld wordt.

Op basis van de goedgekeurde begroting schooljaar 2021-2022 bedraagt de signaleringswaarde € 277.519,-.

Eind 2017 is er een risicoanalyse gedaan en is het gewenste weerstandsvermogen vastgesteld op €302.000,-. De nieuwe signaleringswaarde ligt dus iets lager. Voor de zomervakantie van 2022 zal een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd worden en het weerstandsvermogen opnieuw worden vastgesteld. De resultaten daarvan zullen meegenomen worden in de op te stellen begroting 2023.

De af te dekken risico's a.d.h.v. de analyse uit 2017 zijn:

- Fluctuaties in de leerlingenaantallen SBO en SO op teldatum 1 oktober en 1 februari;
- Hogere verwijzingsaantallen
- Stijging van het grensverkeer SBO
- Andere doelgroepen en problematiek in het SO; hogere bekostigingscategorieën.
- Personele risico's; inhuur interim personeel bij langdurige afwezigheid

Het samenwerkingsverband heeft een intern risico- en beheersingssysteem. De volgende interne beheersingsmaatregelen zijn getroffen om de risico's af te dekken:

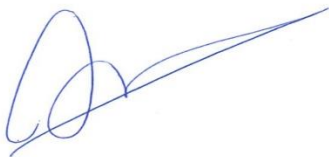
Periodiek ontvangt de Raad van Toezicht tussentijdse cijfers in vergelijking met vorig jaar en de begroting.

Alle financiële risico's komen tijdig in beeld door de administratieve organisatie, gecombineerd met een de planning & control cyclus. De rapportages van het administratiekantoor worden door de directeur-bestuurder regelmatig doorgenomen en kunnen tot tijdige, tussentijdse maatregelen leiden.

Coronapandemie

De Coronapandemie waarmee ook wij als samenwerkingsverband sinds begin 2020 te maken kregen, plaatst veel zaken in een ander daglicht. Bij diverse onderwerpen in dit bestuursverslag is al melding gemaakt van de impact van de Corona-crisis met de daarbij komende maatregelen en lockdowns. De scholen en de besturen werden onverwacht geconfronteerd met scenario's die we eerder niet voor mogelijk hielden. Het samenwerkingsverband verwacht dat haar eigen financiële continuïteit hierdoor niet wezenlijk wordt beïnvloed. Het samenwerkingsverband staat er per eind 2021 financieel zeer gezond voor. Bovendien is de Rijksbesteding geborgd. Wij schatten in dat extra kosten die wij mogelijk moeten maken als gevolg van de Corona-crisis relatief beperkt zullen zijn en kunnen worden opgevangen uit de sterke vermogenspositie. Andere consequenties, bijvoorbeeld op personeelsgebied (denk aan verzuim of uitval van medewerkers) hebben zich in 2021 nauwelijks voorgedaan. Hoewel de continuïteit van het werk nauwelijks is beïnvloed zien we in dat (kwetsbare) leerlingen soms minder goed in beeld zijn geweest, dat prioriteit heeft gelegen bij de continuïteit van het primaire onderwijsproces en dat hulpverleners of externe ondersteuners minder makkelijk toegang hadden tot leerlingen. Dit vergt meer inzet van medewerkers. Hoe deze consequenties zich manifesteren, kan op het moment van het schrijven van dit jaarverslag nog onvoldoende worden overzien.

Ondertekening namens het bestuur

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Michel Meijer', written over a horizontal line.

Michel Meijer

Directeur-bestuurder
St. SWV Passend Onderwijs Rijnstreek

9. Verslag toezichthoudend orgaan

Na een uitgebreid traject is in november 2016 besloten om per 1 april 2017 over te gaan naar het bestuursmodel Raad van Toezicht/Directeur-bestuurder.

Er is gekozen voor onderstaande structuur: Ieder deelnemend bevoegd gezag maakt deel uit van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht telt maximaal 7 leden en bestaat uit een afvaardiging van de deelnemende schoolbesturen en een onafhankelijke externe voorzitter.

Zetelverdeling Raad van Toezicht

- Afgevaardigde namens SO Leiden
- Afgevaardigde namens S(B)O Rijnstreek
- Afgevaardigde namens 'éénpitters' Rijnstreek
- Afgevaardigde namens bestuur WIJ de Venen
- Afgevaardigde namens bestuur Morgenwijzer
- Afgevaardigde namens bestuur Scope scholengroep
- Onafhankelijke externe voorzitter

Om de toezichthouder in de gelegenheid te stellen de beoogde rol te vervullen, is een beleidsgroep ingericht die invloed heeft op de beleidsontwikkeling, beleidsbepaling en beleidsuitvoering op drie niveaus (school-schoolbestuur-samenwerkingsverband). Deze klankbordgroep fungeert als informatiebron en adviesorgaan voor de directeur-bestuurder. Alle voorgenomen besluiten worden vooraf ter advies aan de beleidsgroep voorgelegd. Het gekozen bestuursmodel voldoet hiermee aan de eisen die de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs (augustus 2017) stelt aan de scheiding tussen bestuur en toezicht.

Een deel van de besturen van het SWV Rijnstreek heeft een zetel in de Raad van Toezicht, een ander deel werkt met een bindende voordracht vanuit een groepering zoals speciaal onderwijs of de "kleine" besturen. Deze structuur dwingt ons met elkaar te spreken over de onderlinge saamhorigheid, over de samenwerking, over gehoord en gekend worden of het ontbreken daarvan.

In januari 2020 is besloten drie bijeenkomsten van alle besturen in te plannen om met elkaar als bestuurders de mening van de eigen stichting te kunnen verwoorden en over inhoudelijke onderwerpen te praten. Het statutair verplichte overleg komt formeel niet te vervallen, maar zal informeel onderdeel uitmaken van de besturen bijeenkomsten. De Raad van Toezicht kan bij elk overleg aanschuiven en zijn agendapunten indienen, maar moet zich daarbij goed de verschillende 'petten' van RvT-lid en bestuurder voor ogen houden.

De Raad van Toezicht heeft toezicht gehouden op de naleving van de wettelijke voorschriften en geen onvolkomenheden geconstateerd.

Tevens heeft zij toezicht gehouden op de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Met betrekking tot de verantwoording van de ontvangen ondersteuningsmiddelen door de schoolbesturen is het volgende afgesproken:

- Ieder schoolbestuur dient in het eigen jaarverslag te verantwoorden hoe de ontvangen ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband zijn ingezet en welke resultaten er met deze ondersteuningsmiddelen zijn bereikt.
- Het samenwerkingsverband verantwoordt zich over het beleid en de behaalde resultaten met de middelen die het heeft ontvangen. Om dit te kunnen, is het noodzakelijk zicht te hebben op bovenstaande. Hiervoor is een verantwoordingsdocument ontwikkeld.
- In het bestuursverslag is een samenvatting van de verantwoording door de schoolbesturen opgenomen – zie hoofdstuk 5.2 en 5.3.

In het verslagjaar 2021 zal de controle door Van Ree Accountants uit Alphen aan den Rijn conform het afgesloten contract worden uitgevoerd.

In het jaarverslag 2020 is gesproken over een bijzonder jaar vanwege de pandemie. Over 2021 kunnen we in feite hetzelfde zeggen met dien verstande dat we meer en meer gewend raken aan digitaal overleg. Daar waar het kon en toegestaan was, is er in 2021 ook fysiek contact geweest met de Raad van Toezicht.

Begin 2021 is na een selectie door de BAC de voordracht voor een nieuwe directeur-bestuurder door de Raad van Toezicht overgenomen en is per 1 maart 2021 Michel Meyer in die functie benoemd. Na een zorgvuldige overdracht is afscheid genomen van de interim directeur bestuurder Marko Hermeler. De Raad van Toezicht is Marko veel dank verschuldigd voor de wijze waarop hij de honneurs heeft waargenomen.

De Raad van Toezicht heeft in 2021 vier keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. Deze vergaderingen werden bilateraal voorbereid door de directeur-bestuurder en de voorzitter van de Raad van Toezicht. In dit kalenderjaar heeft de Raad van Toezicht in haar vergaderingen gesproken over:

- Financiële en managementrapportages van de directeur-bestuurder die veelal voorzien waren van een pre advies van de auditcommissie
- Evaluatie Passend Onderwijs en de 25 maatregelen van minister Slob
- Het ondersteuningsplan, de aanvullingen daarop en het proces om te komen tot een nieuw ondersteuningsplan voor de periode 2022-2026

- Het goedkeuren van het jaarverslag 2020 bestaande uit het bestuursverslag, jaarrekening met daarbij gevoegd het accountantsverslag en de goedkeurende controleverklaring van de accountant
- Het goedkeuren van de begroting 21/22 inclusief de meerjarenbegroting 21/26
- Het project Innovatie Dekkend Netwerk en het gesprek erover met de besturen
- De laatste kosten van Op Maat t.b.v. frictiekosten als gevolg van de bestuurlijke overgang naar Horizon
- De versnelde afbouw van de reserves van het samenwerkingsverband

De Raad van Toezicht en de OndersteuningsPlanRaad

Minimaal éénmaal per jaar is er een overleg tussen de Raad en de OndersteuningsPlanRaad. Dit overleg heeft in maart 2021 plaatsgevonden. Tijdens dit overleg is vooral gesproken over de zorgen van de OPR aangaande de aansluiting en integrale aanpak jeugdhulp. Daarnaast is ook benoemd dat de continuïteit van de bemensing van de OPR een uitdrukkelijk aandachtspunt is.

Volgens de wetgeving dienen de Raad van Toezicht en de OndersteuningsPlanRaad (OPR) twee maal per jaar overleg te voeren. De inspectie heeft aangegeven dat als één maal per jaar voor de OPR voldoende is, dit voor de inspectie akkoord is. De RvT geeft aan dat het goed is te weten dat we elkaar kunnen bereiken als het nodig is en elkaar minimaal één keer per jaar te zien. De OPR-leden kunnen zich hierin vinden.

De Raad van Toezicht en haar eigen functioneren

De remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht fungeert als werkgever van de directeur-bestuurder en heeft in dit boekjaar regelmatig overleg gehad met de (nieuwe) directeur bestuurder.

In het boekjaar 2021 hebben zich enkele wisselingen voorgedaan in de bezetting van de RvT. Thea Janson, bestuurder WIJ de Venen is dit boekjaar met pensioen gegaan. Haar zetel is overgenomen door haar opvolgster, Judith Rook.

Iepe Roosjen, afgevaardigd vanuit de SO-scholen Leiden en aanwezig vanaf het eerste moment heeft zijn zetel overgedragen aan Sander Verheul (CvB Leo Kanner Onderwijsgroep).

Wim Klapwijk, afgevaardigd vanuit de kleine besturen, kondigt zijn aanstaande pensioen aan. In overleg met de “kleine” besturen zal Wim ook in 2022 lid zijn van De RvT en in dat jaar wordt een besluit genomen over de afvaardiging in de jaren daarna.

De Raad van Toezicht is Thea en Iepe veel dank verschuldigd voor hun inspanningen voor en betrokkenheid bij het samenwerkingsverband Rijnstreek.

In de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst is gesproken over wat de kern van de toezichthoudende taak is.

De volgende aspecten zijn benoemd:

- Werkgever directeur-bestuurder
- Bewaken uitvoering ondersteuningsplan
- Controle op financiën
- Check op de processen

Er is vastgesteld dat er veel kaders, protocollen en documenten beschikbaar zijn. Een deel is gedateerd en verdient een update.

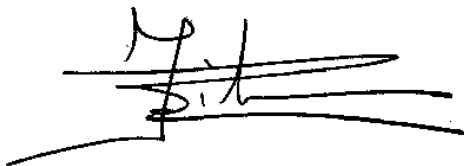
De evaluatie heeft een aantal actiepunten opgeleverd voor het komende jaar.

Leden Raad van Toezicht 2021

Functie	Naam	Bevoegd gezag
Voorzitter vanaf 01-04-2017	Dhr. Sido Silvius	Extern onafhankelijk voorzitter
Lid vanaf 01-08-2018	Mw. Daniëlla van den Beemt	Stichting Morgenwijzer
Lid vanaf 01-04-2017	Dhr. Bert van Leeuwen	Stichting voor Christelijk onderwijs te Alphen aan den Rijn (Scope Scholengroep)
Lid vanaf 01-04-2017 tot 01-05-2021	Mw. Thea Janson	Stichting Primair Onderwijs Wij de Venen
Lid vanaf 01-05-2021	Mw. Judith Rook	Stichting Primair Onderwijs Wij de Venen
Lid vanaf 01-08-2020	Dhr. Martijn van Kordelaar	Stichting iHUB Onderwijs
Lid vanaf 01-01-2020	Dhr. Wim Klapwijk	Stichting Vrijescholen Rijnstreek
Lid vanaf 01-04-2017 tot 31-12-2021	Dhr. Iepe Roosjen	Stichting Resonans Onderwijs

Ondertekening namens de toezichthouder

Naam: S. Silvius – voorzitter

Alphen aan den Rijn

10. Kengetallen

In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie. Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2021	2020	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,00	0,01	geen
Liquiditeit (current ratio)	5,60	2,61	geen
Liquiditeit (quick ratio)	5,60	2,61	kleiner dan 1,00
Rentabiliteit	0,00	-0,02	afhankelijk van fin. positie
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,82	0,62	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. Voorzieningen)	0,80	0,60	geen
Weerstandvermogen	0,13	0,14	kleiner dan 0,05
Kapitalisatiefactor	0,17	0,23	geen
Ratio normatief publiek eigen vermogen	3,85	3,87	groter dan 1,00